

TWEEDE AFDEELING.

ZELFSTANDIGHEDEN, DIE DOOR DEN
ARTSENIJMINGER DOOR SCHEIKUN-
DIGE BEHANDELING BEREID
MOETEN WORDEN.

BRANDBARE ZELFSTANDIGHEDEN EN
DERZELVER BEREIDINGEN.

BRANDBARE ZELFSTANDIG-
HEDEN.

GEZUIVERDE ZWAVEL.
SULPHUR DEPURATUM.

SULPHUR LOTUM L.
FLORES SULPHURIS LOTI.

Neem gewone opgeheven zwavel zoo veel
gij wilt.

Wasch den zwavel door ze in eenen mortier
met heet water te wrijven, zoo dat dezelve
geene teekenen van zuur meer geve. Hij worde
verder door slibbing van het vuil gezuiverd,
dat in het water nederzinkt. Men beware hem,
wel gedroogd zijnde, in éene gesloten flesch.

NEDERGEPLOFTE ZWAVEL.
SULPHUR PRAECIPITATUM.

MAGISTERIUM SULPHURIS.

LAC SULPHURIS.

N. Gezwavelde potasch zoo veel gij wilt.

Los dezelve in twintig deelen heet water op, en voeg bij deze oplossing, nadat dezelve door filtreerpapier doorgezijgd is, zoo veel verdund zwavelzuur als genoegzaam is, om al den zwavel neder te ploffen, en niet meer.

Wasch het nederplofsel naauwkeurig met regenwater, droog het in de lucht, en bewaar het in eene welgesloten flesch.

PLANTENKOOL.

CARBO VEGETABILIS.

N. Kool van ligt hout zoo veel gij wilt.

Brandt de kool, die tot kleine stukjes gebragt is, in een aarden kroes, die naauwkeurig met een deksel, waarin zich eene opening bevindt, gesloten is, gedurende één of twee uren; blaas er, wanneer zij bekoeld is, de asch, die er misschien aanhangt, door middel van een' blaasbalg af, en bewaar de overgebleven kool in eene gesloten flesch.

*GEZUIVERDE PHOSPHOR.
PHOSPHORUS DEPURATUS.*

N. Gewone phosphor, zoo dezelve onzuiver is, zoo veel gij wilt.

Doe deze in een zakje van bokkenleer, onder koud water, dat langzaam heet gemaakt moet worden: wanneer de phosphor week geworden is, moet hij door het leder, door middel van een zuiver ijzer tangetje, zachtjes drukkende gedreyen worden: wanneer hij nu geheel in kokend water gesmolten is, moet hij tot dunne pijpjes in een glazen vorm gegoten, en in eene flesch, volkomen met gezuiverd water gevuld, op eene donkere plaats bewaard worden.

*OXYDE VAN EEN BRANDBAAR
LIGCHAAM.**GEZUIVERD WATER.
AQUA DEPURATA.**AQUA DESTILLATA SIMPLEX.*

N. Regenwater of zuiver bronwater, zoo veel gij wilt.

Haal het in een zuiveren distilleer-toestel over, tot dat drie vierde gedeelten van het gebruikte water in den ontvanger zijn overgegaan.

Men verwerpe dat gedeelte van het water, dat het eerst is overgekomen, en giete het overige terstond in kleinere flesschen, die naauwkeurig gevuld en gesloten moeten worden.

ZUREN.

GEZUIVERD ZWAVELZUUR.

ACIDUM SULPHURICUM DEPURATUM.

ACIDUM seu OLEUM VITRIOLI CONCENTRATUM

DEPURATUM.

N. Gewoon uit zwavel bereid zwavelzuur, zoo veel gij wilt.

Doe dit in een' glazen fiool, die in een zandbad moet geplaatst worden, stook nu het vuur eerst langzaam aan, en vermeerder dit van tijd tot tijd, tot dat er geen waterdamp meer uitkomt, en het vocht zijne kleur verloren heeft. Het moet zes-en-zestig graden houden. Bewaar dit zuur in gesloten flesschen tot artsenijmengkundige bereidingen.

ZUIVER ZWAVELZUUR.

ACIDUM SULPHURICUM PURUM.

ACIDUM VITRIOLI CONCENTRATUM,

RECTIFICATUM.

OLEUM VITRIOLI PURUM.

N. Gewoon uit zwavel bereid zwavelzuur, twee ponden.

Doe dit in een' glazen retort met eenen langen hals voorzien, en zoo ruim, dat derzelver eene helft geen zuur bevatte, en voeg er eenige platina draden bij. Zet den retort in een zandbad, voeg er den ontvanger zoo aan zonder de voegen te lijmen, opdat de eerst opstijgende zeer veerkrachtige dampen kunnen ontsnappen. Stook nu het vuur tot de hitte van kokend water. Er komen dampen uit, die dadelijk tot den vloeibaren staat overgaan. Ga dus met overhalen voort, zoo lang zich dit vocht als groote afgezonderde druppels aan den hals van den retort hecht. Vermeerder het vuur nu langzaam zelfs tot koking toe, en zoodra er zich strepen van een olieachtig voorkomen, aan de binnenzijde van den retort, en witte dikke dampen, door den geheelen toestel vertoonen, leg dan eenen anderen ontvanger aan, welke te voren gewarmd is, en haal langzaam over, zoo dat er omtrent in elk vierde gedeelte van eene minuut één druppel valle, tot dat er geene dampen meer ontstaan; het vocht in den tweeden ontvanger bevat, is het zuiver zwavelzuur, hetwelk men in eene flesch met een glazen stop gesloten, moet bewaren. Het moet zes-en-zestig graden houden.

VERDUND ZWAVELZUUR.

*ACIDUM SULPHURICUM DILUTUM.**ACIDUM VITRIOLICUM DILUTUM. SPIRITUS
VITRIOLI.*

N. Zuiver zwavelzuur één deel,
Gezuiverd water vijf deelen.

Giet het zuur bij gedeelten en langzaam bij
het water.

ZWAVEL-WATERSTOF ZUUR.

*ACIDUM HYDRO-SULPHURICUM.**AQUA HYDRO-SULPHURATA BAT.**AQUA HEPATICA.*

N. Gezwaveld ijzer één deel,
Verdund zwavelzuur drie deelen.

Doe het tot poeder gewreven gezwaveld ijzer
in eene glazen flesch, voorzien van eene kromme
pijp, hoedanige men gewoonlijk gebruikt tot
het bereiden van verschillende gassoorten; giet
hier het zuur bij gedeelten bij, en verzamel
het overkomend zwavelwaterstofgas in eene wijde,
te voren met gezuiverd water gevulde flesch
hoven den waterbak, tot dat twee derde ge-
deelte van het water uit de flesch is gedreven;

sluit nu de flesch naauwkeurig met een glazen stop, onder de oppervlakte van het water in den bak; schud daarna het gas en het water zorgvuldig met elkander tot de volkomene oplossing van hetzelfde, waarna men het in kleinere volkomen gevulde fleschjes bewaren moet.

Onder het schudden moet men door het gedeeltelijk openen der stop eenige dampkringslucht in de flesch laten, opdat deze door het ontstaan van eene luchtledige ruimte, niet verbrijzeld worde.

SALPETERIG-SALPETERZUUR.

ACIDUM NITROSO-NITRICUM.

*ACIDUM NITRI FUMANS, SPIRITUS NITRI
FUMANS GLAUBERI.*

N. Zuivere gedroogde, tot poeder gewrevene salpeterzure potasch, acht deelen, bij voorbeeld acht-en-veertig oncen.

Doe deze in eene wijde getubuleerde retort, die in een zandbad geplaatst is, voeg er een' wijden, ledigen getubuleerden ontvanger aan, terwijl de plaats van de vereeniging met stroken linnen, met een mengsel uit gips en eiwit bestreken, gesloten moet worden; verbindt vervolgens met den ontvanger eene woulsche flesch, die even als de ontvanger zoo koel mogelijk moet gehou-

den worden, en welke twee deelen gezuiverd water, bij voorbeeld twaalf oncen bevat.

Giet nu, de voegen nauwkeurig gesloten zijnde, door de pijp van den retort

Gezuiverd zwavelzuur vijf deelen, bij voorbeeld dertig oncen.

Het zuur er bij gevoegd zijnde, sluit de buis van den retort volkomen met eene wel sluitende glazen stop, en, wanneer al het lijm goed droog is, haal dan bij een zacht vuur, hetgeen vervolgens allengs vermeerderd wordt, over, tot zoolang dat de bodem van den retort gloeit, en er geene dampen meer opstijgen.

Wanneer de toestel bekoeld is en men zorg draagt, dat het vocht uit de flesch niet in den ontvanger terug vloeije, zal men in den laatsten een zeer sterk salpeterig salpeterzuur van zes en veertig graden vinden, 't welk men terstond in eene glazen flesch moet overgieten, maar deze slechts voor twee derde gedeelte vullen, met eene glazen stop nauwkeurig sluiten, en op eene koele plaats bewaren.

De woufsche flesch zal een bijna ongekleurd zuur bevatten, dat in eene welgesloten glazen flesch op dezelfde wijze ten gebuik moet bewaard worden.

Wanneer men de zout massa, die in den retort overblijft, in water oplost, en met onderkoolstofzure potasch verzadigt, zoo zal deze loog

door uitdamping kristallen van ZWAVELZURE
POTASCH opleveren.

SALPETERZUUR.

ACIDUM NITRICUM.

ACIDUM NITRI.

N. Salpeterig-salpeterzuur,
Gezuiverd water gelijke gewigten.

Men vermene beide in een glazen vat, be-
vrijde ze daarna door eene zachte warmte van
het salpetergas, en beware ze in eene gesloten
flesch ten gebuik. Het zuur houde zes en
dertig graden.

Dit zuur wordt tot scheikundig gebruik van
alle vreemde zelfstandigheden bevrijdt, door er

Salpeterzuur zilver, in water opgelost,
zoo lang in te droppelen, tot het vocht niet
meer troebel wordt, waarna men het gedurende
eenige dagen laat staan; het helder vocht, dat
boven drijft, voorzigtig afgiet, en andermaal
bijna tot droog worden toe uit een retort over-
haalt.

Dit beware men in de winkels onder den
naam van

ZUIVER SALPETERZUUR.

PHOSPHOR

PHOSPHORZUUR.

ACIDUM PHOSPHORICUM.

N. Zuiver Salpeterzuur zoo veel veel gij wilt.

Wanneer dit in een ruimen glazen kolf tot eene ligte koking is gebragt, doe er dan allengs en voorzigtig kleine stukjes

Gezuiverde Phosphor,

die niet meer dan een of twee greinen wegen, bij, tot dat, door het niet meer ontstaan van roode salpeter-dampen, blyke, dat al het salpeterzuur ontleed is. Breng het overgeblevene vocht, door zachte uitdamping tot de dikte van olie, en verdun het met zoo groot een gewigt van zuiver water, dat het geheele gewigt van het zure vocht gelijk sta met tienmalen het gewigt van den gebruikten phosphor.

BORAXZUUR.

*ACIDUM BORACICUM.**ACIDUM BORICUM, SAL SEDATIVUM HOMBERGII.*

N. Onderboraxzure soda, tot poeder gebragt, zoo veel gij wilt.

Los dit op in

Eene genoegzame hoeveelheid gezuiverd koud water,

voeg bij deze doorgezigtde, nog heete, oplossing bij gedeelten, terwijl ze met een glazen staafje omgeroerd wordt,

Gezuiverd Zwavelzuur,

tot dat het vocht licht zuur wordt.

Zet nu het vocht weg, op dat er zich op eene koele plaats ligte schubachtige kristallen vormen. Damp het afgescheiden vocht nit, tot dat er zich een vliesje op vertoont, laat het door bekoeling kristallen schieten; herhaal dit zoo lang, tot dat de loog van al het plaatvormige zout beroofd zij, wasch al het verzamelde zout luchtig met koud gezuiverd water af en droog het op vloeipapier, laat eindelijk dit zuur, door oplossing en kristalschieting zich tot blinkende en grootere kristallen vormen.

ZOUTZUUR.

ACIDUM MURIATICUM.

ACIDUM HYDRO-CHLORICUM.

SPIRITUS SALIS FUMANS.

N. Gezuiverde zoutzure soda tien deelen,
bij voorbeeld dertig oncen.

Doe deze in een wijden glazen kolf, die niet meer dan voor twee derden met het mengsel, dat overgehaald zal worden, moet gevuld zijn, en in een zandbad geplaatst is.

Giet hier dan bij :

Gezuiverd sterk zwavelzuur acht deelen, bij voorbeeld vier en twintig oncen, te voren verdund met

Gezuiverd water drie deelen, bij voorbeeld negen oncen.

Dek den kolf met een' helm en sluit de voegen met linnen strooken, die met een lijm uit gips en eiwit bestreken zijn.

Breng den langen hals des helms, die, indien dit noodig is, door het verbinden met eene regte glazen buis, nog langer gemaakt moet worden, bijna tot op den bodem van een hoo-gen ruimen ontvanger, die zooveel mogelijk koud gehouden, en wiens voegen, alleen door daarom gewikkeld papier, voor het invallen van vuil verzekerd moeten worden. Doe in dezen ontvanger vooraf

Gezuiverd water vijf deelen, bij voorbeeld vijftien oncen.

Begin nu de overhaling in 't eerst met een zeer zacht vuur, dat slechts langzamerhand moet

aangezet worden, tot dat het mengsel in de kolf tot eenen vasten staat begint overtegaan. Neem dan den ontvanger weg en zet eenen anderen bij, welke

Gezuiverd water een half deel, bij voorbeeld eene en eene halve once bevat,

zet nu hierop het vuur meer en meer aan, en ga voort met overhalen, tot dat de zoutmassa in den kolf geheel droog is. Neem dadelijk, na het volbrengen der overhaling, den ontvanger weg, op dat het vocht, dat in denzelven bevat is, bij het bekoelen niet in den kolf overga.

In den eersten ontvanger zal men nu een zeer sterk zoutzuur vinden, dat bijna zonder kleur, dampend, van twee en twintig graden, en bijna vrij van zwavelzuur is. In den anderen ontvanger zal wel een sterk zoutzuur zijn, maar dit zal eenigzins gekleurd, en met zwavelzuur besmet zijn; men kan dit echter tot bewerkingen, waarbij geen bijzonder zuiver zuur vereischt wordt, bewaren.

Beide deze zuren, moeten in glazen flesschen naauwkeurig met een glazen stop gesloten, op eene koele plaats bewaard worden.

De in den kolf overgeblevene zout massa levert, wanneer zij in water is opgelost en bij dezelve krijt, zoo dit vereischt wordt, tot ver-

zadiging toe gedaan is, na dat men ze heeft doorgezigt en laten kristalliseren WAVELZURE SODA op.

OVERZUURD ZOUTZUUR.
ACIDUM MURIATICUM OXYGENATUM.
CHLORICUM.

N. Zoutzure soda drie deelen,
 Natuurlijk zwart overbruinsteen oxyde,
 dat tot poeder gebragt is, één deel.

Doe deze naauwkeurig onder een gemengd in een glazen tubulaat retort en voeg er bij,

Gezuiverd zwavelzuur, een en een half deel, met een vierde deel gezuiverd water verdund.

Nu zette men den woufschen toestel aan met drie of vier flesschen, die tot op twee derde gedeelte van hunne hoogte gevuld zijn met

Gezuiverd water,

dat zooveel mogelijk koel is, en nu drijft men door een zacht vuur uit een zandbad, het overzuurd zoutzuur-gas overvloedig in het water, dat in de flesschen bevat is, tot dat dit hiermede verzadigd is. Nu zal er in de flesschen, de eerste uitgezonderd, een overzuurd zoutzuur voorhan-

den zijn, dat op eene koele en donkere plaats, in wel gesloten glazen flesschen moet bewaard worden.

Tot bereiding van dit zuur kan ook de andere meer eenvoudige toestel dienen, dien wij tot het bereiden van het zwavel-waterstofzuur opgegeven hebben.

SALPETER-ZOUTZUUR.

ACIDUM NITRO-MURIATICUM.

AQUA REGIA.

N. Salpeterzuur twee deelen,
Zoutzuur vier deelen.

Men vermene deze beide zuren in een fiool, die in zeer koud water geplaatst is, en laat ze eenige dagen staan, na de opening van de fiool gesloten te hebben; daarna giete men het vocht in eene glazen flesch, die door een' glazen stop naauwkeurig gesloten is, en beware het op eene donkere en koele plaats.

STERK AZIJNZUUR.

ACIDUM ACETICUM CONCENTRATUM.

ACIDUM ACETICUM BAT.

ACETUM RADICALE.

N. Azijnzure soda drie deelen.

Doë dezelve in een glazen tubulaat retort, smelt ze bij een zacht vuur, droog dezelve weder, en voeg bij het overschot bij gedeelten

Gezuiverd zwavelzuur, één deel.

Leg eenen wijden ontvanger aan, en begin, na de voegen wel gesloten te hebben, eerst bij een zacht vuur, dat vervolgens versterkt wordt, over te halen, tot dat er geen wolkje in den ontvanger, en geen droppels in den hals van den retort meer gezien worden. Het op deze wijze verkregen sterk azijnzuur, beware men in eene welgesloten glazen flesch. Het houde tien graden.

Wanneer het nog eenig zwavelig zuur bevat, zoo zuivere men het hiervan, door eene nieuwe overhaling over natuurlijk zwart overbruinsteen oxyde.

VERDUND AZIJNZUUR.

ACIDUM ACETICUM DILUTUM.

ACIDUM ACETOSUM BAT.

ACETUM DESTILLATUM.

N. Wijn-azijn, zoo veel gij wilt.

Haal dien uit een glazen retort, op een zacht vuur over, scheid het vocht, dat het eerst over-

komt als te waterachtig af, en verzamel het volgende, na den ontvanger met eenen anderen verwisseld te hebben, zoo lang het geene brandige lucht van zich geeft; onderzoek vervolgens, of acht deelen van hetzelfde één deel onderkoolstofzure soda verzadigen kunnen, wanneer zij dit niet kunnen, voeg er dan of meer sterk azijnzuur bij, of eene genoegzame hoeveelheid van dat zuur, dat het eerst is overgekomen, en bewaar dit vocht in eene gesloten glazen flesch. Dit verdunde zuur moet op den vochtmeter den eersten graad teekenen.

WIJNSTEENZUUR.

ACIDUM TARTARICUM.

ACIDUM TARTAROSUM BAT.

ACIDUM TARTARI.

- N. Gewone overwijnsteen - zure potasch, die tot poeder gebragt is, drie ponden.
Water vijftien ponden.

Men late dezelve in eene tinnen bekken koken, voeg er onder gestadig roeren bij gedeelten bij

Gezuiverde, tot poeder gebragte, onderkoolstofzure kalk, zoo veel genoegzaam is om het zuur te verzadigen.

Neem nu het bekken van het vuur, en laat

het stil staan, op dat het witte poeder, dat uit wijnsteenzure kalk bestaat, naar den grond zinke. Het vocht, dat boven op is, worde voorzigtig afgegoten; het bezinksel door het dikwijls opgieten van water verzoet, tot dat zich geen zout meer oplost. Wanneer zoo wel het eerste vocht als de verdere, die tot de afwassching gebruikt zijn, te zamen vermengd, doorgezijgd en bij eene zachte warmte tot kristalschieting toe uitgedampt worden, leveren zij wijnsteenzure potasch op. (a).

Voeg nu bij het verzoette bezinksel, of de wijnsteenzure kalk,

Zwavelzuur één pond,

Verdund met regenwater tien ponden.

Men roere dit met een houten spatel dikwijls om, en late het gedurende zes en dertig uren staan trekken. Na dat er zich een bezinksel heeft gevormd, dat uit zwavelzure kalk bestaat, beproeve men het bovendrijvend zuur vocht, door bij een klein gedeelte van hetzelfde eene oplossing van azijnzuur lood te gieten; wanneer het bezinksel, dat nu ontstaat, door het bijvoegen van gezuiverd salpeterzuur, geheel wordt opgelost, dan is dit een teeken, dat hier geen

(a) Die zoutzure kalk ter hand heeft, gebruike deze, om de wijnsteenzure potasch te ontleden, en zoo de hoeveelheid wijnsteenzure kalk te vermeerderen.

zwavelzuur meer voorhanden is. Wanneer men vindt, dat er geheel geen zwavelzuur in het vocht is, voege men er iets van dit zuur bij, zoo dat het vocht eene zeer kleine hoeveelheid van hetzelfde behoudt, waardoor de kristalvorming bevorderd wordt: laat nu het vat staan, tot dat zich een bezinksel gevormd heeft: giet het heldere vocht af, het zij alleen door herhaalde afwassing, het zij tevens door voorafgegane uitpersing in eene pers met tinnen platen voorzien. De zure vochten die men te zamen vermengd heeft, late men nu in eene glazen schaal uitdampen, tot dat de oplossing bijna gereed is ter kristalschieting; op dat tijdstip der uitdamping late men de schaal op nieuw stil staan, en zondere het bezinksel, dat zich vormt door doorzijgen af, late nu het heldere vocht, in eene glazen of porseleinen schaal, die eene groote oppervlakte heeft, langzaam uitdampen, tot de dikte van eene dunne stroop, en verkrijge kristallen van wijnsteen.

Men neme het zwavelzuur, dat er nog aanhangt, zoo veel mogelijk weg, door de kristallen spoedig met eene geringe hoeveelheid koud gezuiverd water te wasschen; drooge dezelve vervolgens op vloeipapier, en beware ze in eene gesloten glazen flesch.

BENZOËZUUR.

ACIDUM BENZOICUM.

ACIDUM BENZOËS. FLORES BENZOËS.

N. Beste, tot grof poeder gebragte benzoë één deel.

Brandewijn van twintig graden vier deelen.

Laat dit te zamen in een glazen kolf trekken, tot dat de benzoë is opgelost. Doe de door vloeipapier gezigde oplossing in eenen hoogen, wijden kolf, waarin bevat zijn

Gezuiverd water twaalf deelen.

Roer het zachtjes om, tot dat het vocht gelijkmatig melkachtig worde. Begin nu, na er eenen helm opgezet en eenen ontvanger aangevoegd te hebben, over te halen tot dat gij niets geestigs meer verkrijgt. Zet de warme waterachtige oplossing, die van het benzoëzuur overblijft, na er de hars, door een filtrum te hebben afgescheiden, op eene koele plaats weg, tot dat er zich kristallen yormen, los vervolgens de verzameldé hars, op dat zich al het zuur afscheide, op in

Brandewijn van twintig graden, drie deelen.

Meng nu met de doorgezigde oplossing

Gezuiverd water, negen deelen.

Haal nu het melkachtig vocht als te voren over; scheidt de waterachtige oplossing van het benzoëzuur van de hars af en damp dezelve, na ze met het vocht van de eerste oplossing, waarvan reeds de kristallen van het benzoëzuur zijn weggenomen, vermengd te hebben, in eenen retort uit, tot dat er een achtste gedeelte van overblijft.

Doe het overgeschoten vocht in eene warme glazen of porseleinen schaal, ten einde zich de kristallen, bij eene langzame verkoeling vormen.

Los nu de kristallen, die uit de beide oplossingen verkregen zijn op, in

Kokend water zestig deelen.

Doe bij deze oplossing

Versch bereid grof poeder van plantenkool, een gewigt gelijk aan dat der verkregene kristallen.

Kook de oplossing gedurende een vierde uur met de kool, zijg dezelve daarna door, en laten de kristallen zich door bekoeling vormen: deze moeten vervolgens op vloeipapier gedroogd en in eene gesloten glazen flesch bewaard worden.

BARNSTEENZUUR.
ACIDUM SUCCINICUM.

SAL SUCCINI.

N. Tot poeder gebragte barnsteen twee ponden.

Haal deze in een glazen retort met een wijden hals, waaraan een wijde ontvanger gevoegd is, en de voegen zoo gesloten zijn, dat eene veerkrachtige vloeistof er echter door ontsnappen kan, in een zandbad over, eerst bij een zacht vuur, dat langzaam moet worden aangezet, tot dat de bodem van den retort gloeit.

Verzamel nu het overgheaalde omzigtig, en doe er heet water bij, op dat al de zoutdeelen, die het bevat, worden opgelost. Scheidt er de olie af, wasch deze op nieuw met heet water en doe dit vocht bij het vorige. Bewaar de olie tot nadere zuivering, maar damp het zure vocht bij eene zeer zachte warmte uit, na het door een natgemaakt papier is doorgezegen, en zet het ter kristalvorming weg. Los de verkregene kristallen op nieuw in heet water op, stook hier vuur onder, zoo dat het vocht een zeer korte tijd koke, zijg het daarna door en verzamel de kristallen, die door zachte uitdamping ontstaan, en zich bij het verkoelen vermeederen; droog dezelve eindelijk op vloeistof.

papier, en bewaar ze in eene welgesloten glazen flesch.

PRUISSISCH ZUUR.

ACIDUM PRUSSICUM.

ACIDUM HYDRO-CYANICUM.

N. Pruisisch zure kwik, één deel.

Los dit bij eene zachte warmte op, in

Gezuiverd water, acht deelen.

Laat door de oplossing een stroom van zwavelwaterstofzuur gas gaan, tot dat dit, na het nederploffen van al de gezwavelde kwik, een weinig de overhand hebbe.

Zijg het vocht door, en voeg er bij gedeelten bij

Onderkoolstofzuur lood, zoo veel als noodig is, om al het zwavelwaterstofzuur weg te nemen; zijg het wel omgeschudde mengsel door vloeipapier door, en bewaar het in eene welgesloten glazen flesch ten gebruike.

LOOGZOUTEN, ALKALIEN.

VLOEIENDE POTASCH.

POTASSA LIQUIDA.

AQUA POTASSAE E. LIQUOR POTASSAE L.

LIQUOR KALI CAUSTICI B.

LIXIVIUM CAUSTICUM et SAPONARIORUM.

N. Onderkoolstofzure potasch twee deelen,
Kalk drie deelen.

Meng en kook dezelve te zamen in zestien deelen water gedurende een half uur, onder een gestadig omroeren met een' houten stokje. Be- proef nu een klein gedeelte van het vocht, na het te hebben doorgezijgd, wanneer dit nu door het bijvoegen van eenig zuur opbruischt, doe er dan meer kalk bij; wordt het vocht daarentegen door het ingieten van eene koolstofzure potasch loog troebel, doe er dan meer alkali bij. De kenmerken van een wel bereid vocht zijn deze: het moet met zuur niet, of naauwelijks merk- baar opbruischen, en eene koolstofzure alkali- sche loog volstrekt niet troebel doen worden. Zijg het vervolgens door een dubbel gevouwen linnen doek door, en bevorder in 't eind de afscheiding door eene zachte drukking, giet daarna op de overgeblevene stof,

Water vier deelen,

ten einde het aanhangende zout aftescheiden, en tot andere oogmerken te bewaren. Laat eindelijk de eerste loog verdampen, tot dat er acht deelen van overblijven, doe ze in eene groote naauwkeurig te sluiten flesch, en zet dezelve weg, tot dat ze helder wordt, giet daarna het vocht van het neêrplofsel af, en in kleinere fleschjes, van glazen, naauwkeurig sluitende, stoppen voorzien, ten gebruik over. Het houde zes en dertig graden.

GESMOLTEN POTASCH.

POTASSA FUSA.

POTASSA E. KALI CAUSTICUM SICCCUM B.
LAPIS CAUSTICUS.

N. Vloeiende potasch zoo veel gij wilt.

Laat deze in een' ijzeren pot zoo ver uitdampen, tot dat, na het vervliegen van het water de zoute stof als olie vloeije, en een druppel van deze, op een koude metalen plaat vallende, dadelijk stijf wordt. Giet nu deze stof, als gij dit ziet, in warm gemaakte ijzeren vormen, die met een weinig olie zijn bestreken, en doe de nog warme, harde, rolronde stukjes, tusschen gedroogde zemelen in eene flesch, die goed gesloten moet gehouden worden.

VLOEIJENDE

VLOELJENDE AMMONIA.

AMMONIA LIQUIDA.

AQUA AMMONIAE E. LIQUOR AMMONIAE L.

LIQUOR AMMONII CAUSTICI B. AMMONIA G.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI CUM CALCE VIVA.

N. Versch gebrande en gebluschte kalk
drie deelen.

Voeg bij deze in eene kolf

Zoutzure Ammonia,
Water, van elk twee deelen.

Voeg er eenen helm met eenen wijden ontvanger aan, die zich in koud water bevindt, terwijl in denzelfven desgelijks twee deelen water bevat zijn. Haal bij een zacht vuur over, na de voegen wel verzekerd te hebben, tot dat er zes deelen zijn overgegaan. Men doet de bewerking ook met minder verlies van gas, wanneer met den ontvanger een woufsche toestel met ééne of meerdere flesschen vereenigd wordt. Het vocht houde tien graden.

KALK.

CALX.

CALCARIA. B.

CALX VIVA.

N. In warm water afgewasschen, en van alle vreemde zelfstandigheden gezuiverde oesterschelpen,

of

Vasten witten kalksteen, bij voorbeeld, marmer zoo veel gij wilt.

Men stelle deze aan een sterk vuur bloot, tot zij alle eigenschappen van ongebluschte kalk bezitten, waarvan de voornaamste is, dat hij met zuren niet opbruischt. Bewaar den kalk in geslotene flesschen.

KALKWATER.

AQUA CALCIS.

AQUA CALCARIAE B.

N. Verschen kalk een half pond,
Water vijftien ponden.

Giet het water bij gedeelten op den kalk,

onder gestadig omroeren, zet het twaalf uren weg, schud het vat dikwijls, laat het daarna staan, op dat er zich een bezinksel vorme, bewaar het in gesloten flesschen, en giet het vocht af, naar mate het gebruikt moet worden.

BITTERAARDE.**MAGNESIA.**

MAGNESIA PURA, SEU USTA.

MAGNESIA CALCINATA.

N. Onderkoolstofzure bitteraarde zoo veel gij wilt.

Doe dezelve in een kroes, die naauwkeurig moet toegemaakt worden, opdat er geen houtskool in valle. Laat ze op het vuur gloeijen, tot dat de golfswijze beweging, die door de ontwikkeling van het koolstofzuur ontstaat, ophoude; doe dezelve dan nog warm in eene glazen flesch, die van eene goede glazen stop moet voorzien zijn; zoo de bitteraarde met zuren opbruischt, moet men ze op nieuw weder verkalken.

ZOUTEN.

ONDERKOOLSTOFZURE POTASCH.

SUBCARBONAS POTASSAE.

CARBONAS POTASSAE ALCALINUM BAT.

CARBONAS POTASSAE E. KALI CARBONICUM B.

CINERES CLAVELLATI DEPURATI.

SAL TARTARI.

N. Gewone onderkoolstofzure potasch zoo veel gij wilt.

Meng deze, tot poeder gebragt zijnde, met

Koud water tot gelijke deelen.

Laat dit mengsel, terwijl het somwijlen wordt omgeroerd, ten minste gedurende acht dagen staan, terwijl hetzelfde met de grootst mogelijke oppervlakte aan de lucht moet worden blootgesteld. Laat vervolgens de doorgezijde loog in eenen zuiveren ijzeren of anderen hiertoe geschikten pot tot droogwordens, uitdampen, zorg dragende, dat bij het einde der bereiding de bodem van den pot gloeije, en dat door gestadig omroeren, het aanzetten van het zout aan den pot verhinderd worde. Het verzamelde zout moet in eene welgesloten flesch bewaard worden.

KOOLSTOFZURE POTASCH.

*CARBONAS POTASSAE.**CARBONAS POTASSAE COMPLETUM.**POTASSA AËRATA.*

N. Onderkoolstofzure Potasch twee deelen,
Water drie deelen.

Los dit op. Doe de doorgezigtde loog in eenen wijden ontvanger, waarvan zij maar een twintigste gedeelte moet vullen.

Neem dan desgelijks eenen wijden tubulaatretort, waarin bevat zijn

Onderkoolstofzure kalk, die tot kleine stukjes gebracht is, drie deelen.

De hals van den retort moet zoo diep in den ontvanger indringen, dat dezelve bijna aan de oppervlakte van de loog rake, vervolgens moet men zorg dragen, dat de toestel stevig sta, op dat de kristallisering niet verhinderd worde, door de beweging van het gedurig ingieten van het zuur. Neem nu

Gezuiverd zwavelzuur, met acht deelen water verdund, twee deelen,

en doe dit vocht, wanneer het geheel koud is, bij gedeelten in den retort. De warmte van den dampkring moet gematigd zijn. Bij eene warmte

van 50 tot 60 graden op den thermometer van Fahrenheit giete men bij voorbeeld om de twee uren een zesde van het zuur bij. Na de eerste opgieting sluite men naauwkeurig de opening van den retort, met een kurken stop, zoo dat het zwaardere koolstofzure gas de dampkringslucht allengs door de voegen van den toestel drijve, die daarna met eene dubbele blaas moeten gesloten worden. Wanneer nu al het zuur op deze wijze er bij gedeelten is bijgevoegd, terwijl de opbruischende massa van tijd tot tijd met eenen houten stok wordt omgeroerd, zal men na vier en twintig uren een groot gedeelte zeer zuiver fraai gekristalliseerd zout vinden,

Nadat de kristallen zijn afgezonderd, welke meestal in gewigt met de helft van het gebruikte loogzout gelijk staan, moet het overig gedeelte van de loog doorgezijgd worden, vooral om de kiezelaarde, die zich dan meestal afscheidt, en aan een zacht vuur blootgesteld; nu zal men na eene behoorlijke uitdamping nog de helft der kristallen verkrijgen, somwijlen nog meer, naar dat de luchtgesteldheid gunstig is. Draagechter zorg, dat de loog, die ter uitdamping geschikt is, niet lang aan de lucht blijve blootgesteld, vooral in den zomer: want na weinige dagen is een groot gedeelte van het zure beginsel vervlogen, en de koolstofzure potasch gaat langzaam tot den staat van onderkoolstofzure potasch terug, zoo dat men slechts weinige kristallen verkrijgt.

Wanneer de laatste loog geene regelmatige kristallen meer oplevert, kan zij tot andere einden dienen.

Na dat de kristallen uit de loog zijn uitgenomen, moeten zij steeds met een weinig gezuiverd water worden afgewasschen, op vloeipapier gedroogd, en daarop ten minste drie dagen lang blijven liggen.

De kenmerken van deugdzaamheid zijn deze: dat eene oplossing van dezelve, bij eene oplossing van zoutzuur overkwikoxyde gegoten, deze melkachtig maakt, en het koolstofzure kwik met eene witte kleur nederploft. Wanneer de kleur geel is, dan is dit een teeken, dat het alkali niet genoeg is verzadigd. Hoe kleiner de hoeveelheid van het witte nederplofsel zij, en hoe langzamer dit worde afgescheiden, des te meer is het alkali met koolstofzuur bezwangerd. Men zal vinden, dat de eerste kristallen in dezen toestel deze hoedanigheid bezitten, hoewel zij niet geheel vrij zijn van alle onderkoolstofzure potasch.

ONDERKOOLSTOFZURE SODA.

SURCARBONAS SODAE.

CARBONAS SODAE. ALCALINUM BAT.

CARBONAS SODAE E.

NATRUM CARBONICUM CRYSTALLISATUM B.

CRYSTALLI SODAE. ALCALI MINERALE.

N. Gewone onderkoolstofzure soda, zoo veel gij wilt.

Breng het tot poeder, en voeg er bij

Water in genoegzame hoeveelheid.

Los dit in eenen ijzeren of anderen hiertoe geschikten pot op, zijg het vocht, na genoegzame uitdamping, nog warm door, en zet het ter kristalvorming weg. Het overige vocht behandelde men op gelijke wijze, zoo lang het zuivere kristallen van soda oplevert.

KOOLSTOFZURE SODA.

CARBONAS SODAE.

CARBONAS SODAE COMPLETUM.

SODA AËRATA.

N. Kristallen van onderkoolstofzure soda
één deel,

Warm water twee deelen.

Men behandelde de doorgezijgde en verkoelde oplossing op gelijke wijze in een gelijken toestel als de potasch-loog, en zoo zal men doorschijnende kristallen verkrijgen, die ook in de lucht hunnen glans behouden, en naauwelijks eenen alkalischen smaak hebben, ten zij men ze lang in den mond houde. Deze soda moet

zoodanig met koolstofzuur verzadigd zijn, dat proefmiddelen niet op haar werken.

ONDERKOOLSTOFZURE AMMONIA.

SUBCARBONAS AMMONIAE.

CARBONAS AMMONIAE BAT. et E. AMMONIUM
CARBONICUM B.

FLORES SALIS AMMONIACI.

ALCALI VOLATILE CONCRETUM.

N, Zoutzure Ammonia één deel,
Onderkoolstofzure kalk twee deelen.

Droog ze zorgvuldig, breng ze tot poeder en doe dezelve nauwkeurig ondergemengd, in eenen retort met eenen wijden hals, aan welken, door middel van eene tusschenbeide geplaatste buis, een wijde ontvanger is gevoegd, die in koud water, dat, zoo 't noodig is, ververscht kan worden, geplaatst is, en nu verrigte men de opheffing uit een zandbad, in den beginne bij een zacht, daarna bij een sterk vuur. Men kieze zoodanigen ontvanger, waaruit het alkali zonder het verlies van den ontvanger zelve kan genomen worden. Bewaar het verkregen zout in eene gesloten glazen flesch.

ONDERKOOLSTOFZURE VLOEIJENDE
AMMONIA.

SUBCARBONAS AMMONIAE LIQUIDUM.

CARBONAS AMMONIAE LIQUIDUM BAT.

AQUA CARBONATIS AMMONIAE E. LIQUOR

AMMONIAE SUBCARBONATIS L.

LIQUOR AMMONII CARBONICI AQUOSUS B.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI CUM CINERIBUS

CLAVELLATIS.

N. Onderkoolstofzure Ammonia één deel,
Los dit op, in
Gezuiverd water vier deelen.

Zijg de oplossing door vloeipapier door, en
bewaars ze in eene geslotene flesch.

BRANDIG - DIERLIJKE ONDERKOOLSTOF-
ZURE AMMONIA.

*SUBCARBONAS AMMONIAE PYRO-
ANIMALE.*

CARBONAS AMMONIAE PYRO-ANIMALE BAT.

AMMONIUM CARBONICUM PYRO-OLEOSUM B.

SAL CORNU CERVI.

N. Van het opgehefte zout, onder de óver-
haling van het gewone hertshoorn of
van beenderen, zoo veel gij wilt,
Poeder van plantenkool het achtste ge-
deelte van het gebezigde zout.

Doe dit wel onderengemengd in een glazen retort, voeg er eenen glazen ontvanger aan, sluit de voegen, en heft bij zacht vuur een zout op, dat in geslotene glazen flesschen moet bewaard worden, of

N. Onderkoolstofzure ammonia vier oncen,
Brandig-dierlijke olie twee drachmen.

Hef deze, wel ondereen gemengd, in een' glazen retort met eenen korten hals, waaraan een' kleinen ontvanger gevoegd is, en waarvan de voegen verzekerd zijn, eerst bij een zacht vuur, dat allengs vermeerderd wordt, uit een zandbad op. Verzamel het zout uit den hals van den retort, en uit den ontvanger als de toestel bekoeld is, en bewaar het in glazen flesschen als voren.

VLOEIBARE BRANDIG-DIERLIJKE ONDER-
KOOLSTOFZURE AMMONIA.

*SUBCARBONAS AMMONIAE PYRO-
ANNIMALE LIQUIDUM.*

*CARBONAS AMMONIAE PYRO-ANNIMALE
LIQUIDUM BAT.*

*LIQUOR AMMONII PYRO-OLEOSI B.
SPIRITUS CORNU CERVI.*

N. Van het alkalisch vocht, dat onder de overhaling van het hertshoorn, of

van de beenderen der zoogdieren,
 van de brandig- dierlijke olie is ver-
 zameld, acht deelen,
 Poeder van plantenkool één deel.

Meng ze onder een, doe ze in eene kolf,
 waaraan een helm en ontvanger gevoegd zijn,
 en waarvan de voegen gesloten zijn, haal ze bij
 een zeer zacht vuur zoo lang over, als het gele
 vocht, dat verzameld wordt, eenen reuk van
 ammonia heeft, of tot dat bijna de helft van
 het vocht is overgegaan. Bewaar het verzamelde
 vocht in eene zorgvuldig geslotene flesch. De
 soortelijke zwaarte zij acht graden, of

N. Brandig-dierlijke onderkoolstofzure am-
 monia, naar het tweede voorschrift
 van het vorige geneesmiddel bereid,
 één deel,

Gezuiverd water vier deelen.

Los dit op, en bewaar het in eene welge-
 slotene flesch.

VLOEIJENDE BRANDIG-DIERLIJKE BARN-
 STEENZURE AMMONIA.

SUCCINAS AMMONIAE PYRO-ANIMALE
LIQUIDUM.

SPIRITUS CORNU CERVI SUCCINATUS.

N. Barnsteenzuur één deel,

Gezuiverd water acht deelen.

Brandig-dierlijke onderkoolstofzure ammonia, zoo veel genoegzaam is.

Doe bij het water, dat in eene flesch bevat is, het barnsteenzuur. Doe hier bij gedeelten de brandig-dierlijke onderkoolstofzure-ammonia bij, tot dat het vocht verzadigd is. Laat het gedurende vier-en-twintig uren, bij eene zachte warmte en onder herhaald omschudden trekken; beproef dan of het vocht verzadigd zij. Voeger, zoo het zuur de overhand heeft, eenig onderkoolstofzuur zout bij; zoo dit daarentegen te overvloedig aanwezig is, doe er dan eene genoegzame hoeveelheid zuur bij, en laat het op nieuw trekken, tot dat het barnsteenzure zout volkomen verzadigd is. Zijg het door, en bewaar het vocht.

ZWAVELZURE POTASCH.

SULPHAS POTASSAE.

KALI SULPHURICUM B.

TARTARUS VITRIOLATUS. ARCANUM

DUPLICATUM.

N. Onderkoolstofzure potasch, in eene tiendubbele hoeveelheid water opgelost, zoo veel gij wilt,
Verdund zwavelzuur, zoo veel als ter verzadiging noodig is.

Zijg het verzadigd vocht door, damp het daarna bij een zacht vuur uit, op dat zich kristallen vormen.

Of

N. Gewone zwavelzure potasch, zoo veel gij wilt.

Los deze in eene genoegzame hoeveelheid kokend water op, beproef het vocht; wanneer er nog alkali in overvloed is, verzadig dit dan met verdund zwavelzuur; is daarentegen meer zuur aanwezig, doe er dan zoo veel onderkoolstofzure potasch bij als genoeg is, zijg het vocht door, en breng het door zachte uitdamping tot kristallen.

ZWAVELZURE SODA.

SULPHAS SODAE.

NATRUM SULPHURICUM CRISTALLISATUM B.

SAL MIRABILIS GLAUBERI.

N. In koud water opgeloste onderkoolstofzure soda, zoo veel gij wilt, Verdund zwavelzuur, zoo veel als ter verzadiging noodig is.

Wanneer het vocht onzijdig is geworden en

doorgezigt, damp het dan bij eene zachte warmte uit, tot dat een droppel op eene koude marmeren plaat gevallen, kristalvormige stralen vertoone, zet het daarna om kristallen te verkrijgen op eene koele plaats weg. Of

N. Gewone zwavelzure soda, zoo veel gij wilt.

- Los deze op en zuiver dezelve, als de gewone zwavelzure potasch.

GEZUIVERDE SALPETERZURE POTASCH.

NITRAS POTASSAE DEPURATUM.

KALI NITRICUM B.

NITRUM DEPURATUM.

N. Gewone salpeterzure potasch zoo veel gij wilt.

Los deze op in

Zoo veel kokend water,

dat de koud geworden oplossing geen kristallen vorme.

Droppel hier in

Eene oplossing van onderkoolstofzure potasch.

tot dat deze niet meer troebel worde; wanneer zich het bezinksel heeft afgezet, zijg dan het vocht door en damp het bij een zacht vuur uit, tot dat een droppel, op een koud ligchaam gevallen, kristalvormige stralen vertoone. Zet het dan op eene koele plaats weg, ten einde er zich kristallen vormen, die op vloeipapier moeten gedroogd worden. Drijf door eene herhaalde uitdamping de overige kristallen uit de loog. Zoo door eene oplossing van zoutzure zwaaraarde of salpeterzuur-zilver mogt blijken, dat er zwavel- of zout-zuur aanwezig is, moet het zout tot artsennijmengkundig gebruik niet gebezigd worden.

GEZUIVERDE ZOUTZURE SODA.

MURIAS SODAE DEPURATUM.

NATRUM MURIATICUM B.

SAL CULINARE DEPURATUM.

N. Gewone zoutzure soda, zoo veel gij wilt.

Los deze op in

Eene drie dubbele hoeveelheid kokend water.

Droppel in de heete oplossing

Eene oplossing van onderkoolstofzure soda,
tot

tot dat zij niet meer troebel worde. Zijg het vocht, nadat het geheel bezonken is, door papier door, en laten er zich bij eene zachte uitdamping kristallen vormen, die op vloeipapier moeten gedroogd worden.

UITGEDROOGDE ZOUTZURE SODA.

MURIAS SODAE EXSICCATUM.

SAL CULINARE DECREPITATUM.

N. Zoutzure soda, zoo veel gij wilt.

Doe deze in een aarden, verglaasde, schoone pan, die met een deksel gesloten tusschen kolen moet gloeijen, tot dat alle geknap ophoude, en het zout een poederig, ondoorschijnend, witkleurig voorkomen hebbe. Bewaar het in een gesloten glas.

GEZUIVERDE ZOUTZURE AMMONIA.

MURIAS AMMONIAE DEPURATUM.

AMMONIUM MURIATICUM DEPURATUM B.

SAL AMMONIACUM DEPURATUM.

N. Gewone zoutzure Ammonia, zoo veel gij wilt.

Lós dit op, in
Eene driedubbele hoeveelheid kokend water;

Zijg de oplossing door papier door, damp ze daarna uit, tot er zich een vliesje op vorme, en zet ze op eene koele plaats weg, opdat er zich kristallen vormen, die op vloeipapier moeten gedroogd worden.

AZIJNZURE POTASCH.

ACETAS POTASSAE.

ACETIS POTASSAE BAT. et E.

KALI ACETICUM B.

TERRA FOLIATA TARTARI.

N. Sterk, warm gemaakt azijnzuur, zoo veel gij wilt,
Onderkoolstofzure potasch, zoo veel als tot volkomene verzadiging noodig is.

Kook het vocht op een zacht vuur in een tinnen bekken, tot dat zich een vliesje ver-
toone, en damp het dan bij een zacht vuur,
onder gestadig omroeren uit. Doe dan het ge-
droogde, en nog warme zout, dadelijk in een
gewarmd glas, dat wel gesloten moet worden,
en bewaar het ten gebruik.

VLOEIJENDE AZIJNZURE POTASCH.

ACETAS POTASSAE LIQUIDUM.

ACETIS POTASSAE LIQUIDA BAT.

LIQUOR KALI ACETICI B.

LIQUOR TERRAE FOLIATAE TARTARI.

N. Heet gemaakten wijn-azijn, zoo veel
gij wilt,

Onderkoolstofzure potasch, zoo veel als
ter volkomene verzadiging noodig is.

Vermeng beiden ondereen, zet het mengsel
weg, en laat het gedurende eenige dagen staan,
terwijl het onderwijl meermalen worde omge-
roerd, en als het vereischt wordt, op nieuw
verzadigd. Laat het vocht daarna in een tinnen
bekken uitdampen; beproef of het verzadigd is,
en bewaar het in eene gesloten flesch. Deszelfs
soortelijke zwaarte zij zeven graden.

AZIJNZURE SODA.

ACETAS SODAE.

ACETIS SODAE BAT. NATRUM ACETICUM. B.

SODA ACETATA.

TERRA FOLIATA TARTARI CRYSTALLISABILIS.

N. Verdund, warm azijn-zuur, zoo veel
gij wilt,

Onderkoolstofzure soda, zoo veel als ter
volkomene verzadiging vereischt wordt.

Laat het vocht gedurende eenige dagen stil staan, door papier doorgezijgd worden; eerst bij een weinig sterker, daarna zacht vuur uitdampen, tot dat een droppel op een koud ligchaam vallende, verstijve; daarna bevordere men de vorming van kristallen, welke op vloeipapier gedroogd en in een gesloten glas moeten bewaard worden.

VLOEIJENDE AZIJNZURE AMMONIA.

ACETAS AMMONIAE LIQUIDUM.

ACETIS AMMONIAE LIQUIDA BAT. AQUA.

ACETATIS AMMONIAE. E.

LIQUOR AMMONIAE ACETATIS L.

LIQUOR AMMONII ACETICI B.

SPIRITUS MINDERERI.

N. Verdund azijn-zuur, zoo veel gij wilt, Drooge onderkoolstofzure ammonia, zoo veel als genoeg is.

Meng de onderkoolstofzure ammonia bij gedeelten, met het zuur, dat in een glazen kolf, op een warm zandbad geplaatst, bevat is, tot dat het verzadigd is; laten zij onderengemengd gedurende eenige dagen staan, terwijl zij somwijlen worden omgeschud. Beproof op nieuw of het vocht verzadigd is, zoo het dit niet is, doe er dan of azijnzuur of alkalisch zout bij,

en bewaar het daarna in eene welgeslotene flesch. De eigendommelijke zwaarte zij drie graden.

WIJNSTEENZURE POTASCH.

TARTRAS POTASSAE.

TARTRIS POTASSAE BAT en L.

KALI TARTARICUM B.

TARTARUS TARTARISATUS, SAL VEGETABILE.

N. Onderkoolstofzure potasch, zoo veel gij wilt.

Los dit op in

Tienmaal zoo veel kokend water.

Meng hier bij

Overwijnsteenzure gezuiverde potasch, tot volkomene verzadiging toe.

Zijg het vocht door papier door, damp het bij eene zachte warmte uit, tot dat er een vliesje ontstaat, en verkrijg dus op eene warme plaats kristallen.

Men kan dit zout ook bij de bereiding van het wijnsteenzuur verkrijgen.

GEZUIVERDE OVERWIJNSTEENZURE
 POTASCH.
SUPERTARTRAS POTASSAE DEPURATUM.

TARTRIS POTASSAE ACIDULA DEPURATA BAT.

TARTRAS ACIDULUS POTASSAE PURUS GALL.

TARTARUS DEPURATUS B.

CREMOR TARTARI DEPURATUS. CRYSTALLI

TARTARI.

N. Gewone overwijnsteenzure potasch, zoo
 veel gij wilt.

Beproof of deze geene koper, of andere
 zout-deelen bevatte, los het zout dan in eene
 genoegzame hoeveelheid heet water op, zijg de
 oplossing door, en laten er zich bij eene zachte
 warmte kristallen vormen, die gedroogd en be-
 waard moeten worden.

WIJNSTEENZURE POTASCH EN SODA.

TARTRAS POTASSAE et SODAE.

TARTRIS POTASSAE et SODAE BAT. et E.

SODA TARTARISATA L. TARTARUS NATRONATUS B.
 SAL SEIGNETTI.

N. Onderkoolstofzure soda, zoo veel gij
 wilt.

Los dezelve op in

Heet water, achtmaal zoo veel,

Doe er bij gedeelten bij

Poeder van gezuiverde overwijnsteenzure
potasch,

Tot dat de opbruisching ophoude.

Zijg het vocht door papier, damp het bij een
zacht vuur uit, breng het tot kristallen, die
gedroogd en bewaard moeten worden.

WIJNSTEEN BORAX.

TARTARUS BORAXATUS.

CREMOR TARTARI SOLUBILIS.

N. Onderboraxzure soda, zoo veel gij
wilt.

Los dezelve in een tinnen bekken op, in

Kokend water tienmaal zoo veel.

Doe er, onder gestadig omroeren met eenen
houten lepel, bij gedeelten bij

Gezuiverde overwijnsteenzure potasch, zoo
veel als opgelost wordt.

Laat de oplossing in een glazen of porseleinen schaal gedurende vier en twintig uren staan, zijg ze dan door vloeipapier door; laat dezelve, na het doorzijgen, in eene dergelijke schaal bij eene zachte warmte, onder gestadig omroeren, uitdampen, tot dat een gedeelte, dat men er uitneemt, na het bekoelen, gemakkelijk tot poeder kan gebragt worden. Droog het zout, na het weggenomen te hebben, op papier bij een zacht vuur gedurende twee uren, en bewaar het in eene gesloten flesch op eene koele plaats.

PHOSPHORZURE SODA.

PHOSPHAS SODAE.

NATRUM PHOSPHORICUM B. SUBPHOSPHAS

SODAE GALL.

SODA PHOSPHORATA.

N. Wit verkalkte en tot zeer fijn poeder gewrevene beenderen van zoogdieren, vier ponden.

Doe hier bij

Gezuiverd zwavelzuur twee ponden en twee oncen,

Verdund met vier en twintig ponden water.

Laat dit in een tinnen bekken, gedurende

twee uren onder gestadig omroeren koken, laat het daarna staan, tot men bespeurt, dat zich een bezinksel afgescheiden hebbe. Het heldere vocht moet afgegoten en, door het herhaalde bijvoegen van versch water, het zuur, dat aan het bezinksel hangt, van hetzelfde worden gescheiden; ook kan men, dit verkiezende, de afscheiding door middel van een pers, met tinnen bladen voorzien, bevorderen. Al dit vocht moet doorgezijgd, en eerst in een tinnen, daarna glazen schaal, door uitdamping tot de hoeveelheid van bijna drie ponden gebragt worden, terwijl men het poeder, dat onder de uitdamping wordt voortgebragt, zorgvuldig moet afscheiden.

N. Van dit zure vocht zoo veel gij wilt.

Doe hier bij gedeelten bij,

In water opgeloste onderkoolstofzure soda, zoo veel vereischt wordt.

Zijg het vocht door papier door, damp het daarna zoo lang uit, tot een droppel op koud marmeer kristallen doe zien. Zijg het op nieuw door, en zet het ter kristallizing weg. Droog de kristallen, die na herhaalde uitdamping verkregen zijn, en bewaar ze in eene geslotene flesch.

GEZUIVERDE ONDERKOOLSTOFZURE
KALK.

SUBCARBONAS CALCIS DEPURATUM.

CARBONAS CALCIS DEPURATUM BAT. CARBONAS
CALCIS PRAEPARATUS E.

CRETA PRAEPARATA L. CRETA ALBA

PRAEPARATA.

N. Poeder van onderkoolstofzure kalk, zoo
veel gij wilt.

Giet hierop in een wijd bekken water, en roer het met een' spatel wel om. Laat het een weinig stilstaan, en giet het bovendrijvend wit vocht in een ander bekken over. Giet op de overblijvende koolstofzure kalk zoo lang op nieuw water, tot dat dit bijna geen melkkleur meer aanneemt. Verzamel nu de kalkdeelen uit de vochten, door bezinken en daarna doorzigen door een linnen doek verkregen, en droog dezelve op verglaasde aarden schotels volkomen; wrijf de gedroogde stof tot poeder en bewaar dezelve.

ONDERKOOLOSTOFZURE BITTERAARDE.

SUBCARBONAS MAGNESIAE.

CARBONAS MAGNESIAE BAT. et L.

MAGNESIA CARBONICA B.

MAGNESIA SALIS EBSHAMENSIS.

N. Gewone zwavelzure bitteraarde (a)
 vier deelen,

Onderkoolstofzure potasch twee deelen.

Los de zwavelzure bitteraarde op in

Kokend water drie deelen.

en zijg dit door. Los desgelijks de onderkool-
 stofzure potasch op, in

Kokend water één en een half deel.

Meng beide deze logen te gelijk nog kokend
 in eenen aarden verglaasden pot, en giet er
 dadelijk op

Heet water acht deelen.

Laat dezelve gedurende een half uur op het

(a) Tot hetzelfde einde kan ook de zoutzure bitteraarde dienen, welke in onze zoutkeeten, na de zuivering van het seezout, overblijft.

vuur koken. Giet dan de stof op eenen linnen doorzijglap. De bitteraarde, die hier op blijft liggen, moet met

Heet water

worden afgewasschen, tot dat het geen doorloopt, smakeloos is, daarna moet men ze bij een zacht vuur, en in den zomer in de zon droogen.

In plaats van deze kan men ook Engelsche bitteraarde gebruiken.

GEZUIVERDE ZWAVELZURE BITTER- AARDE.

SULPHAS MAGNESIAE DEPURATUM.

MAGNESIA SULPHURICA B.

SAL EBSHAMENSE seu CATHARTICUM AMARUM
DEPURATUM.

N. Gewone zwavelzure bitteraarde zoo veel
gij wilt.

Los dezelve op in

Eene gelijke hoeveelheid heet water.

Zijg de warme oplossing door, en zet ze op
eene koele plaats weg. Scheidt er de kristallen

af, en damp de overblijvende loog op het vuur uit, tot dat een droppel van dezelve, op koud marmer vallende, kristallen doe zien; zet ze op nieuw weg, en ga dus voort, tot dat men geene kristallen meer kan verkrijgen.

Bewaar de laatste loog of de zoutzure bitteraarde ter bereiding van de onderkoolstofzure bitteraarde.

UITGEDROOGDE OVERZWAVELZURE

ALUINAARDE EN POTASCH.

SUPERSULPHAS ALUMINAE et POTASSAE
EXSICCATUM.

SULPHAS ALUMINAE EXSICCATUM BAT. et E.

ALUMEN EXSICCATUM L.

ALUMEN USTUM B.

N. Overzwavelzure aluinaarde en potasch, zoo veel gij wilt.

Verkalk dit in eenen onverglaasden, wijden aarden pot, tot dat, na verdamping van het water, er eene ligte schuimachtige witte zelfstandigheid overblijft.

ZOUTZURE KALK.

MURIAS CALCIS.

CALCARIA MURIATICA B.

N. Gezuiverde onderkoolstofzure kalk, zoo veel gij wilt,
Zoutzuur zoo veel als tot eene verzadigde oplossing noodig is.

Zijg het vocht door, en damp het in eene glazen schaal tot droogheid toe uit. Doe het nog heete zout, in eene glazen flesch, die dadelijk moet gesloten worden en bewaar het dus.

Of

N. Van de aardachtige zout-massa, die na de bereiding van de vloeijende ammonia, door versch gebrande kalk, overblijft, of van die, welke verkregen wordt door de bereiding van de vaste onderkoolstofzure ammonia door onderkoolstofzure kalk, zoo veel gij wilt.

Los deze in heet water op en verzadig de dus opgeloste kalk met zoutzuur.

Zijg de heldere oplossing door papier door, damp ze tot droogheid toe uit, en bewaar ze in eene gesloten flesch als voren.

ZOUTZURE ZWAARAARDE.

MURIAS BARYTAE.

BARYTA MURIATICA B.

TERRA PONDEROSA SALITA.

N. Tot zeer fijn poeder gebragte, zuivere, natuurlijke zwavelzure zwaaraarde, zoo veel gij wilt,

Gedroogde tot poeder gewrevene koolstofzure potasch (a) het dubbel.

Meng beide poeders nauwkeurig ondereen, doe ze in eenen wijden aarden kroes, en stel ze aan het vuur tusschen kolen bloot.

Roer het mengsel, wanneer het begint warm te worden, met eenen houten spatel meermalen om; zet nu het vuur meer aan, tot dat de stof bijna gloeit, maar draag zorg dat ze niet vloeije. Laat het vuur gedurende één uur doorbranden, wasch dan de massa, als zij is koud geworden, met eene ruime hoeveelheid kokend water af, om al de oplosbare zoutdeelen door het water weg te nemen.

(a) Men kan ook onderkoolstofzure potasch gebruiken, maar moet dan één derde gedcelte meer nemen.

Doe bij het wit overblijvend poeder, dat voor het grootste gedeelte uit onderkoolstofzure zwaaraarde bestaat,

Zoutzuur met een gelijk deel gezuiverd water verdund,

tot dat de opbruisching ophoude, en het vocht verzadigd zij. Zet het weg tot dat er zich een bezinksel gevormd heeft; giet het heldere vocht in een glas over, damp dit tot droogheid toe uit, en doe het in een' aarden kroes, om het te doen gloeijen, tot er zich geene dampen meer vormen. Los de verkoelde massa in gezuiverd water op, zijg ze door papier, en damp ze uit, tot dat er zich een vliesje vertoont. Laten er zich vervolgens op eene koele plaats groote blinkende kristallen vormen, die verzameld, eindelijk op vloeipapier gedroogd, en in eene geslotene flesch bewaard moeten worden. (a)

PHOSPHOR

(a) Men brengt deze zoutzure zwaaraarde tot de grootste zuiverheid tot scheikundig gebruik, zoo men de verkalkte stof, voor hare oplossing, met eene genoegzame hoeveelheid alkohol kookt, om ze van de zoutzure strontia-aarde, die er mogelijk aan hangt, te bevrijden. De kokende alkohol wordt daarna door doorzijgen afgescheiden, en de zuivere zoutzure zwaaraarde, die op het papier blijft liggen, door doorzijging, oplossing en uitdamping als voren tot kristallen gebragt.

PHOSPHORZURE KALK.

PHOSPHAS CALCIS.

TERRA OSSIUM. CORNU CERVI USTUM.

N. Stukjes hoorn van het gewone hert,
-la zoo veel gij wilt.

Stel deze geheel, of zoo die voor de hand
zijn, de spaanders van dezelve, waarvan door
overhaling alle vlugge deelen zijn afgescheiden,
in eenen oyen aan gloeyende kolen bloot, tot
dat ze geheel, zelfs wanneer zij doorgebroken
worden, wit zijn: men wrijve ze daarna in
eenen mortier, en zifte het poeder door eene
fijne zeef.

PRUISISCHZURE POTASCH EN IJZER.

PRUSSIAS POTASSAE ET FERRI.

HYDRO-CYANAS POTASSAE FERRUGINOSUS.

FERRO-CYANAS POTASSAE.

N. Gesmolten potasch, zoo veel gij wilt.

Los dezelve op, in

Gezuiverd heet water, tien deelen.

Zijg het vocht door en doe er bij gedeelten bij

Fijn gewreven pruissichzuur ijzer met aluinaarde,

(t welk vooraf door trekking met zeven deelen verdund zwavelzuur, en vervolgens door afwassing met gezuiverd water van alle vreemde stof is bevrijd), tot dat dit geene verandering van kleur meer onderga.

Zijg het vocht, dat ligt alkalisch is, door, en doe er zoo veel sterk azijnzuur bij, als ter volkomene verzadiging vereischt wordt.

Wanneer de loog nu door eene zachte uitdamping nog sterker is geworden, dan zullen er zich bij het bekoelen citroenkleurige, teerling-sche, of vierhoekige kristallen vormen, die met zoutzuur bevochtigd geene blaauwe vlakken moeten krijgen. Droog deze kristallen op vloeipapier. Los ze op nieuw in gezuiverd water op en bewaar dezelve, na ze op nieuw door kristallizeering gezuiverd te hebben, in eene wel gesloten flesch ten gebruik.

ALKALIEN EN ZWAVEL.

GEZWAVELDE AMMONIA MET
WATERSTOF.

SULPHURETUM AMMONIAE HYDROGE-
NATUM.

SULPHURETUM AMMONIAE BAT.

HEPAR SULPHURIS VOLATILE. SPIRITUS

FUMANS BEGUINI.

N. Kalk zes oncen,
Gezuiverde zwavel ééne once,
Zoutzure ammonia twee oncen.

Meng dezelve wel ondereen, doe ze schielijk
in een glazen retort, en giet hierop

Gezuiverd water vier oncen.

Roer eerst het vocht om, zet daarna den re-
tort in een zandbad, en begin de overhaling,
na het aanleggen van eenen wijden ontvanger,
en het verzekeren der voegen. Laat den toestel
bekoelen, neem er dan het vocht uit, en be-
waar het in eene wel gesloten glazen flesch.

GEZWAVELDE-WATERSTOF AMMONIA.

HYDRO-SULPHURETUM AMMONIAE.

N. Vloeiende ammonia zoo veel gij wilt.

Doe deze in eene woulsche flesch, die in koud water staat, en door middel van eene buis met eene andere flesch met twee halzen ver-eenigd is, waarin bevat is

Zoo veel gezwaveld ijzer als noodig is.

Giet hier langzaam, en bij gedeelten, zoo lang verdund zoutzuur op, tot dat de ammonia met zwavel waterstofgas verzadigd is. Bewaar het heldere goudgele vocht in eene welgesloten flesch.

GEZWAVELDE KALK.

SULPHURETUM CALCIS.

CALCARIA SULPHURATA B.

HEPAR SULPHURIS CALCAREUM.

N. Gezuiverde zwavel één deel,
Gezuiverde onderkoolstofzure kalk twee
deelen.

Vermeng beide zorgvuldig, en doe ze in eenen hessischen kroes, stamp ze hier stijf in, en dek ze met eene laag van onderkoolstofzure kalk ter hoogte van een duim. Verkalk ze dan bij een vuur, waardoor de kroes gedurende een half uur roodgloeije. Neem, na het bekoelen, er de laag onderkoolstofzure kalk voorzigtig af, en bewaar

de daaronder gelegene geelachtige gezwavelde kalk in eene wel geslotene glazen flesch, op eene donkere plaats.

GEZWAVELDE POTASCH.

SULPHURETUM POTASSAE.

KALI SULPHURATUM B.

HEPAR SULPHURIS.

N. Gezuiverde zwavel één deel,
Onderkoolstofzure potasch twee deelen.

Doe beiden wel onderéén gemengd in eene genoegzaam ruime glazen fiool, die in een zandbad staat. Maak eerst een zacht vuur, dat langzaam moet vermeerderd worden, tot dat de stof vloeibaar geworden is. Giet deze nog heet in eenen vooraf gewarmden glazen mortier, wrijf ze tot poeder, en bewaar ze in eene wel gesloten glazen flesch.

METALEN EN DERZELVER BEREIDINGEN.

ZILVER.

SALPETERZUUR ZILVER.

NITRAS ARGENTI.

NITRAS ARGENTI IN CRYSTALLOS CONCRETUS G.

ARGENTUM NITRICUM B.

CRYSTALLI LUNAE.

N. Kapelzilver zoo veel gij wilt,

Zuiver salpeterzuur, met twee deelen water verdund, zoo veel als tot eene verzadigde oplossing vereischt wordt.

Men losse het zilver hierin bij eene zachte warmte op, zette het heldere verkoelde vocht weg, de vlokkige zelfstandigheid, die men somwijlen waarneemt, doe men in een hiertoe geschikt glas.

Men verkrijgt nu, na voorafgegane uitdamping en bekoeling, plaatformige blinkende kristallen, die op vloeipapier gedroogd en op eene donkere plaats in eene geslotene flesch moeten bewaard worden.

GESMOLTEN SALPETERZUUR ZILVER.

NITRAS ARGENTI FUSUM.

NITRAS ARGENTI E. ET L. ARGENTUM

NITRICUM FUSUM B.

LAPIS INFERNALIS.

N. Salpeterzuur zilver, zoo veel gij wilt.

Doe dit in eenen kroes of porseleinen, of 't geen beter is, zilveren vat, hetgeen in eenen met zand gevulden kroes geplaatst is, wel zorg dragende, dat er geen stukjes houtskool in vallen. Laat nu de stof allengs vlocibaar worden, door het matig aanstoken van het

vuur, en dezelve nog, na het eind der koking, gedurende een vierde uurs, vlak als olie vloeijen, tot dat zij eene lichte bruinachtige olijkleur aanneemt; daarna giete men dezelve in koperen, even gewarmde, met een weinig ongel besmeerde vormen, om ze dus tot pijpjes te maken, die, als zij bekoeld zijn, op eene donkere plaats in een wel gesloten glas moeten bewaard worden.

K W I K.
SALPETERZUUR ANMONIAKHOUDEND
EERSTE KWIK OXYDE.

PROTOXYDUM HYDRARGYRI NITRICO-
AMMONIACALE.

OXYDULUM HYDRARGYRI HAHNEMANNI BAT.

OXYDUM HYDRARGYRI NIGRUM MEDIANTE

AMMONIA EX PROTONITRATE

HYDRARGYRI PRAECIPITATUM G.

HYDRARGYRUM OXYDULATUM NIGRUM B.

MERCURIUS SOLUBILIS HAHNEMANNI.

N. Kwik vier oncen,
 Salpeterzuur met twee oncen gezuiverd
 water verdund, zes oncen.

R 4

Men vervaardige deze oplossing op eene zeer koele plaats, door allengskens de kwik bij het zuur te doen. Wasch de witte kristal massa, die zich in de oplossing gevormd heeft, spoedig met koud gezuiverd water af, droog ze op papier en los ze daarna weder op in

Gezuiverd water vijftig deelen.

Laat de oplossing eenige uren stil staan, zijg ze door en giet er langzaam en bijna droppelsgewijze, onder gestadig omroeren met een glazen of aarden staafje, bij

Vloeiende ammonia,

zoo lang als er zich een zwart nederplof sel vertoont en niet langer. Dit zwarte poeder moet door zuiver water verzoet, op papier, alleen door de warmte van den dampkring, gedroogd, en in een wel gesloten glas op eene donkere, en zoo veel mogelijk, koele plaats bewaard worden.

SALPETERZUURHOUDEND TWEEDE KWIK
OXYDE.

DEUTOXYDUM HYDRARGYRI NITRATUM.

OXYDUM HYDRARGYRI NITRATUM BAT.

HYDRARGYRI NITRICO-OXYDUM L.

HYDRARGYRUM OXYDATUM RUBRUM B.

OXYDUM HYDRARGYRI RUBRUM PER ACIDUM
NITRICUM E.

OXYDUM HYDRARGYRI RUBRUM, seu PERO-
XYDUM HYDRARGYRI G.

MERCURIUS CORROSIVUS RUBER.

MERCURIUS PRAECIPITATUS RUBER.

en

TWEEDE KWIK OXYDE.

DEUTOXYDUM HYDRARGYRI.

HYDRARGYRUS CALCINATUS L.

OXYDUM HYDRARGYRI COMPLETUM loco

MERCURII PRAECIPITATI PER SE.

N. Kwik zoo veel gij wilt,

Salpeterzuur, zoo veel als genoeg is.

Doe deze in eenen glazen kolf, waarmede een
helm en ontvanger verbonden zijn, in welken
laatsten,

Eenige ouncen water

R 5

bevat zijn, en bevorder de oplossing eerst met een klein en daarna tot koken vermeerderd vuur, met ongesloten voegen, tot dat de stof in eene witte drooge massa veranderd is, die bij een zacht gestadig vermeerderd vuur moet gebrand worden, tot dat de hals van den kolf geheel doorschijnend is geworden en de massa eene zwartachtig roode kleur heeft verkregen. Wanneer deze bekoeld is, heeft zij glinsterende roode schubben en is de gewone roode praecipitaat, die door verdere verkalking, tot dat men geene lucht van salpeterzuur meer waarneemt, en opvolgende koking in

Gezuiverd water tien deelen,

eindelijk door eene warme trekking gedurende eenige uren met

Eene kleine hoeveelheid vloeijende potasch,

van alle mogelijk aanhangende salpeterzure kwik naauwkeurig bevrijd wordt. Het overblijvende poeder moet door herhaalde opgieting van heet water verzoet worden, en vormt, nadat het gedroogd is,

het *tweede kwik oxyde*, dat men op eene donkere plaats moet bewaren.

ZWARTE GEZWAVELDE KWIK.
SULPHURETUM HYDRARGYRI NIGRUM.

HYDRARGYRUM SULPHURATUM NIGRUM B. 11K

AETHIOPS MINERALIS.

N. Kwik,
 Gezuiverde zwavel gelijke gewigten.

Wrijf dezelve te zamen sterk in eenen warmen mortier met een klein weinig water, tot dat men geene kwikbolletjes meer bespeurt.

VLOEIJENDE SALPETERZURE KWIK.
NITRAS HYDRARGYRI LIQUIDUM.

NITRATIS HYDRARGYRI OXYDATI SOLUTIO.

MERCURIUS NITRATUS.

N. Salpeterzuurhoudend tweede kwikoxijde drie deelen,
 Salpeterzuur, met een half deel gezuiverd water verdund, zes deelen.
 Maak naar de voorschriften der kunst de oplossing in een gedekt glas op een zacht vuur, en langzaam het oxyde bij doende, en bewaar ze in eene naauwkeurig gesloten flesch.

ZOUTZURE TWEEDE KWIK OXYDE.
MURIAS DEUTOXYDI HYDRARGYRI.

MURIAS HYDRARGYRI BAT. et E. HYDRARGYRI
 OXYMURIAS L.
 HYDRARGYRUM MURIATICUM CORROSIVUM B.
 MURIAS HYDRARGYRI OXYGENATUS G.
 MURIAS HYDRARGYRI BASI OXYDI PERFECTI.
 MERCURIUS SUBLIMATUS CORROSIVUS.

N. Kwik vier deelen,
 Salpeterzuur zoo veel als ter oplos-
 sing noodig is.

Breng de oplossing door uitdamping tot eene
 witte drooge massa: wrijf deze tot poeder en
 doe er bij

Uitgedroogde zoutzure ammonia, en
 zwavelzuur gedroogd ijzer, van beide
 vijf deelen.

Wanneer deze naauwkeurig onder een gewre-
 ven zijn, doe ze dan in een fiool, waarvan zij
 de helft vullen. Breng nu in een zandbad lang-
 zaam een zacht vuur aan, terwijl de opening van
 de fiool open blijft, zoo lang er water- en
 zuurdampen uitstroomen. Sluit dezelve daarop
 met een papieren kegel zacht toe en vermeerder
 allengs het vuur. Breek de fiool, na het eind

der opheffing, neem er de witte blinkende stof uit, en scheidt deze naauwkeurig af van de roode stof, die op den bodem terug blijft.

ZOUTZURE EERSTE KWIK OXYDE.

MURIAS PROTOXYDI HYDRARGYRI.

MURIAS HYDRARGYRI OXYDULATI BAT.

SUBMURIAS HYDRARGYRI E. et L.

HYDRARGYRUM MURIATICUM MITE B.

MURIAS HYDRARGYRI DULCIS SUBLIMATUS G.

MURIAS HYDRARGYRI BASI OXYDI IMPERFECTI.

MERCURIUS DULCIS, sive CALOMELAS.

N. Zoutzure tweede kwik oxyde vier deelen,
Kwik drie deelen.

Vermeng met de tot een zeer fijn poeder gewreven zoutzure kwik in een glazen mortier, de kwik, wrijf die met een glazen stamper, en doe er somwijlen

Een weinig alcohol

bij, op dat het onder het wrijven verstuivende

poeder geen ongemak veroorzake. Wanneer de kwik zoo is verdwenen, dat men geene balletjes meer ziet, doet men het poeder in een fiool, van welke het maar een derde vult, die eerst met een papieren kegel moet bedekt worden, om de alkohol te doen ontsnappen; leg er daarna een steenen deksel op, vermeerder het vuur en houdt dit vrij sterk aan, tot dat men op den bodem niets anders ziet, dan somwijlen een rood poeder, hetwelk zoo wel, als de weinige witte opgehefte stof die aan den hals van de fiool blijft hangen, als onnut moet weggeworpen worden. Zonder ook de kwik af, die nog in den metaalstaat is overgebleven.

Men doe deze bewerking in een zandbad.

Wrijf het dus verkregene zoutzure eerste kwik oxyde tot een zeer fijn poeder en kook het met

Tweemaal zoo veel water, en

Een twintigste gedeelte zoutzure ammonia,

gedurende een vierde uurs, zijg het dan door en wasch het twee of driemaal af met heet gezuiverd water, of zoo lang, dat men door kalkwater geen geel of wit nederplofsel meer waarneemt. Droog het dus verkregen poeder bij eene zeer zachte warmte, en bewaar het op eene donkere plaats.

NEDERGEPLOFT EERSTE ZOUTZUUR
 KWIK OXYDE.
 MURIAS PROTOXYDI HYDRARGYRI
 PRAECIPITATUM.

SUBMURIAS HYDRARGYRI PRAECIPITATUS E.
 MURIAS HYDRARGYRI SUBOXYGENATUS PRAE-
 CIPITATIONE PARATUS G.
 MERCURIUS DULCIS SCHEELII.

MERCURIUS PRAECIPITATUS ALBUS.

N. Kwik,

Salpeterzuur gelijke deelen.

Maak hiervan eene oplossing in een kolf of een ander wijd vat bij een zacht vuur, en vermeerder het vuur in het zandbad tot koking toe, wanneer het salpetergas niet meer overkomt; indien er nu nog eenig salpeterzuur eerste oxyde op den bodem van het vat gezien wordt, doe er dan eenig salpeterzuur bij, tot dat het vocht weder helder is geworden. Giet bij de nog heete oplossing allengs en onder gestadig omroeren eene dergelijke heete oplossing van gezuiverde zoutzure soda, welke uit eene gelijke hoeveelheid zoutzure soda, als de kwik, die men genomen heeft, met zes deelen water bestaat, en ga met opgieten voort tot dat er geen bezinksel meer ontstaat, zorg dragende, dat er

geen kwik bijkome, zoo hiervan somtijds iets onopgelost is gebleven. Droog het bezinksel in de schaduw, na het behoorlijk met water te hebben afgewasschen.

**ZOUTZURE AMMONIAKHOUDENDE KWIK-
MURIAS HYDRARGYRO-AMMONIACALE.**

HYDRARGYRUM PRAECIPITATUM ALBUM L.

HYDRARGYRUM AMMONIATO-MURIATICUM B.

N. Zoutzure tweede kwik oxyde.
Zoutzure ammonia, van beiden zoo
veel gij wilt.

Los dit op in

Eene genoegzame hoeveelheid gezuiverd water.

Droppel hier allengs in

Eene oplossing van onderkoolstofzure soda,
zoo lang er een zeer wit poeder naar den
bodem zakt.

Giet er niet meer bij, wanneer het bezinksel
geelachtig begint te worden.

Het witte poeder, moet door het opgieten
van koud gezuiverd water verzoet, en tusschen
papier in de schaduw gedroogd worden.

ZEER

ZEER SCHERPE ZOUTZURE AMMONIAK
HOUDENDE KWIK.

*MURIAS HYDRARGYRO-AMMONIACALE
ACERRIMUM.*

HYDRARGYRUS MURIATUS FORTIOR. Pharm.
Chir. Lond.

- N. Zoutzure ammoniak houdende kwik,
zoo veel gij wilt,
Zoutzuur zoo veel als noodig is.

Doe in een glas zoo veel zuur bij de zout-
zure ammoniakhoudende kwik, als bij eene
zachte warmte ter oplossing vereischt wordt,
zoo dat men, na genoegzame uitdamping, bij
een zacht vuur en bekoeling van het vocht
kristallen verkrijgt, die met een weinig gezuiverd
water afgewasschen en gedroogd moeten worden.

PRUISISCHZURE KWIK.
PRUSSIAS HYDRARGYRI.

CYANURETUM HYDRARGYRI G.

- N. Pruisischzuur ijzer met aluinaarde,
twee deelen.
Tweede kwik oxyde één deel.

Wrijf beiden tot poeder, meng ze naauw-

keurig onder een, doe dezelve in een glas, voeg hier bij,

Gezuiverd water acht deelen.

Laat dezelve te zamen onder gedurig omroeren met een ijzeren spatel, koken, tot dat het mengsel eene gele kleur aanneemt. Zijg het dan door papier door, wasch het overgeschoten mengsel af met

Gezuiverd water vier deelen.

Meng de beide vochten, en damp ze uit, tot dat een droppel, op een koud ligchaam gevallen, stijf wordt. Laten er zich nu door bekoeling; kristallen vormen, die door herhaalde oplossing in gezuiverd water en door kristallisatie moeten gezuiverd worden, en die men in een welgesloten glas ten gebruik moet bewaren.

K O P E R.

ZWAVELZUUR KOPER.

SULPHAS CUPRI.

CUPRUM SULPHURICUM B.

N. Kopervijzel één deel,
Zwavelzuur twee deelen of zoo veel
genoeg is.

Kook ze in eene glazen kolf in een zandbad, ter oplossing van het kopervijzel. Er verdampt zwaveligzuur gas en er blijft eene bruine stof over, welke in

Eene genoegzame hoeveelheid water,

moet worden opgelost, de oplossing door doorzijing en uitdamping versterkt, en op eene koele plaats weg gezet, ter verkrijging van kristallen, naar de regelen der kunst te droogen.

ZWAVELZUUR AMMONIAKHOUDEND
KOPER.

SULPHAS CUPRO-AMMONIACALE.

SULPHAS CUPRI ET AMMONIAE G. CUPRUM
AMMONIATUM L.

CUPRUM SULPHURICO AMMONIATUM B.
AMMONIARETUM CUPRI E.

CUPRUM AMMONIACUM.

N. Poeder van zwavelzuur koper, zoo veel gij wilt.

Doe bij hetzelfde in een glas bij gedeelten,

Vloeiende ammonia, zoo veel vereischt wordt.

om het groene nederplofsel, dat in den beginne ontstaat, geheel op te lossen. Doe met voorzigtigheid bij het hemelschblaauw vocht,

Eene gelijke hoeveelheid alkohol, of iets meerder,

droog nu de donker hemelsblaauwe kristallen, die men uit het vocht verkregen heeft, zonder vuur- warmte en bewaar ze in eene wel gesloten flesch.

I J Z E R.

POEDER VAN IJZER.

FERRUM PULVERATUM.

LIMATURA FERRI PRÆPARATA, seu

PURIFICATA.

N. IJzervijsel uit zuiver geslagen ijzer bereid, zoo veel gij wilt.

Doe het ijzervijsel in een' linnen zak, scheidt er het fijne poeder van af, bevrijdt dit door behulp van eenen zwakken zeilsteen van de vreemde zelfstandigheden, die er misschien mede vermengd zijn, en bewaar het in eene welgesloten glazen flesch.

EERSTE IJZER OXYDE.

PROTOXYDUM FERRI.

FERRUM OXYDULATUM NIGRUM B.

AETHIOPS MARTIALIS.

N. Poeder van ijzer zoo veel gij wilt.

Laat het in eenen kroes gloeijen, spreng er nu en dan een weinig water op, maar wacht na elke besprenging tot dat het metaal, na het ontleden en verdwijnen van het water op nieuw gloeije. Ga dus voort, onder het somwijlen omroeren der stof, tot dat het ijzer, van zijnen metaal-glans geheel beroofd, eene doffe zwartachtige stof vertoone, die nog warm tot poeder gewreven, door eene zeef doorgezijgd, en in eene gesloten flesch moet bewaard worden.

ONDERKOOLSTOFZUUR IJZER.

SUBCARBONAS FERRI.

OXYDULUM FERRI FUSCUM BAT. CARBONAS.

FERRI PRAECIPITATUS E.

FERRUM OXYDATUM FUSCUM B.

CROCUS MARTIS.

N. Versch bereid zwavelzuur ijzer zoo veel gij wilt.

Doe bij eene doorgezijgde oplossing van hetzelfde

Eene onderkoolstofzure soda loog, zoo veel als ter nederploffing vereischt wordt.

Wasch het nederplofsel met warm water af, droog het aanstonds, breng het tot poeder, en bewaar het in eene gesloten flesch.

ZWAVELZUUR IJZER.

SULPHAS FERRI.

FERRUM SULPHURICUM CRYSTALLISATUM B.

SAL MARTIS. VITRIOLUM MARTIS.

N. Poeder van ijzer of ijzersplinters, zoo veel gij wilt.

Doe deze bij gedeelten in

Eene genoegzame hoeveelheid gezuiverd zwavelzuur,

Met viermaal zoo veel water verdund.

Laat het vocht, na het ophouden der opbruising, gedurende een uur boven heet zand staan trekken, zijg het door, en laat het na eene behoorlijke verdamping stil staan, op dat het kristallen schiete, welke in eene gesloten flesch op eene donkere plaats moeten bewaard worden.

GEDR OOGD ZWAVELZUUR IJZER.

SULPHAS FERRI EXSICCATUM.

VITRIOLUM AD ALBEDINEM CALCINATUM.

N. Zwayelzuur ijzer, zoo veel gij wilt.

Stel het in eenen onverglaasden aarden pot aan een matig vuur bloot, tot dat het wit en volkomen droog worde.

GEZWAVELD IJZER.

SULPHURETUM FERRI.

PYRITES FERRI ARTIFICIALIS.

N. Poeder van ijzer, één deel,
Gezuiverde zwavel, een half deel.

Meng ze naauwkeurig ondereen, en laat ze een korten tijd in eenen aarden naauwkeurig gesloten kroes rood gloeijen. Laat ze van zelf bekoelen, en bewaar ze in eene wegesloten flesch.

ZOUTZUUR IJZER.

MURIAS FERRI.

FERRUM MURIATICUM B.

FERRUM SALITUM.

N. Poeder van ijzer, één once.

Doe dit in eene fiool, welke in een zandbad is geplaatst, en vier-en-twintig oncen water kan bevatten. Doe er bij

Zoutzuur zes oncen, of zoo veel ter volkomene oplossing van het ijzer vereischt wordt.

Doe daarenboven bij de oplossing

Zoutzuur, twee oncen,
warm het tot koking toe, en doe er droppels-
gewijze bij

Salpeterzuur zoo veel als genoegzaam is,

tot dat er volstrekt geene opbruising meer ontstaat, en het geheele vocht eene rood bruine kleur heeft verkregen. Damp dan de oplossing in eene porseleinen of glazen schaal uit, eerst bij een sterk vuur, tot dat er de helft van overblijve, daarna bij een zacht vuur, onder gestadig roeren met eene glazen pijp, tot dat een droppel, op een koud ligchaam opgevangen, stijf worde. Wanneer dit geschiedt, neem dan de schaal van het vuur, en roer de stof om, tot dat zij geheel is stijf geworden, doe ze dan eindelijk nog warm in een gewarmd glas, dat naauwkeurig moet gesloten worden.

VLOEIEND ZOUTZUUR IJZER.

MURIAS FERRI LIQUIDUM.

in plaats van den

LIQUOR STIPTICUS.

- N. Zoutzuur ijzer één deel,
 Gezuiverd water acht deelen,
 Zoutzuur, dat er droppelsgewijs bij-
 gevoegd moet worden, zoo veel als
 ter volkomene oplossing vereïsch wordt.

Bewaar dit in eene flesch, die nauwkeurig
 moet gesloten worden.

ZOUTZUUR AMMONIAKHOUDEND IJZER.

*MURIAS FERRO - AMMONIACALE.**MURIAS AMMONIAE ET FERRI E. ET G.**FERRUM AMMONIATUM L.**AMMONIUM MURIATICUM MARTIATUM B.**FLORES SALIS AMMONIACI MARTIALES.*

- N. Zoutzure ammonia twaalf deelen,
 Zoutzuur ijzer één deel.

Meng ze wel onder een, los dezelve dan in
 eene genoegzame hoeveelheid water op. Zijg de
 oplossing door, en breng dezelve op een zacht

vuur, onder gestadig omroeren, tot droogheid, wrijf de gedroogde stof tot een zeer fijn poeder, en bewaar dit in eene welgesloten flesch.

IJZERHOUDENDE WIJNSTEENZURE POT-
ASCH TINKTUUR.

*TINCTURA TARTRATIS POTASSAE
FERRICI.*

TINCTURA FERRI TARTARISATA BAT.

TARTRAS POTASSAE ET FERRI LIQUIDUS G.

*TINCTURA MARTIS APERIENS, SEU TAR-
TARISATA.*

N. Poeder van ijzer, vijf oncen,
Overwijnsteenzure potasch, twintig
oncen.

Maak hiervan met eene genoegzame hoeveelheid water eene deegvormige stof. Breng deze onder gestadig omroeren bijna tot droogheid. Giet er op nieuw water op, tot zij hare voormalig deegvormige zelfstandigheid herkrijge, en herhaal dit ten minste zesmaal, door herhaald water opgieten, en uitdampen, onder gedurig omroeren. Wrijf dan de gedroogde stof tot poeder; laat ze met vier ponden franschen witten wijn trekken, en zijg het vocht door.

IJZER TINKTUUR MET KWEESAP.

TINCTURA FERRI CYDONIATA.

in plaats der

TINCTURA FERRI POMATA B.

TINCTURA MARTIS CYDONIATA.

N. Poeder van ijzer, één deel,

Versch uitgeperst sap van kweeap-
pen, drie deelen.

Trek het mengsel eenige dagen, roer het
somwijlen om, kook het daarna in eenen ijze-
ren pot, tot dat de helft van het vocht ver-
dampt is. Zijg het wel door en voeg er dan bij

Kancelgeest, een zestiende gedeelte.

ZWAVEL-AETHERISCHE IJZER ALKOHOL.

ALCOHOL SULPHURICO-AETHEREUS FERRI.

*SPIRITUS SULPHURICO AETHEREUS MAR-
TIATUS B.*

*TINCTURA AETHEREA ALCOLICA DE MURIATE
FERRI G.*

TINCTURA NERVINA BESTUSCHEFFII.

N. Zoutzuur ijzer, één deel,

Lös dit op, in

Zwavelaether, vier deelen.

Zijg de oplossing door, nadat er zich een bezinksel gevormd heeft, en vermeng dezelve met

Alkohol, acht deelen.

Dit vocht moet, nadat het stil gestaan heeft, in kleine langwerpige, wel geslotene glaasjes, aan de zonnestralen worden blootgesteld, tot dat het zijne kleur heeft verloren.

T I N.

POEDER VAN TIN.

STANNUM PULVERATUM.

OXYDULUM STANNI BAT.

N. Zeer zuiver tin van Malakka.
Gedroogde zoutzure soda, gelijke deelen.

Doe de gedroogde zoutzure soda in eenen gewarmden mortier, en wrijf ze tot een zeer fijn poeder. Doe er nu het gesmolten tin bij gedeelten bij, het sterk en snel omroerende, tot dat het geheel in poeder is veranderd. Wasch

dit wel af, droog het, en zift het door eene zeef.

L O O D.

EERSTE LOOD OXYDE.

PROTOXYDUM PLUMBI.

OXYDULUM PLUMBI BAT.

PLUMBUM USTUM.

N. Lood zoo veel gij wilt.

Zet het op een genoegzaam heet vuur in een' platten aarden schotel, tot dat het vloeije, en breng het onder gestadig omroeren tot een grijs poeder, dat tot een zeer fijn poeder moet gebragt, en onder voornoemden naam bewaard worden.

VLOEIJEND AZIJNZUUR LOOD.

ACETAS PLUMBI LIQUIDUM.

ACETIS PLUMBI LIQUIDA BAT.

AQUA LITHARGYRII ACETATA L.

ACETUM PLUMBI, SEU ACETUM LITHARGYRII.

N. Halfglazig eerste loodoxyde, één deel,
Wijnazijn, vier deelen.

Trek dit in eenen glazen kolf met eenen naauwen

hals gedurende vier-en-twintig uren, het somwijlen omroerende, kook het daarna langzaam gedurende drie of vier uren, of zoo lang tot dat het het blaauwe papier niet meer doe verkleuren. Laat het vocht, nadat het bekoeld is, door vloeipapier doorloopen, en bewaar het in eene flesch. Deszelfs soortelijke zwaarte zij negen-en-twintig graden.

VLOEIJEND ONDERAZIJNZUUR LOOD.

SUBACETAS PLUMBI LIQUIDUM.

ACETIS PLUMBI LIQUIDA CONCENTRATA BAT.

LIQUOR PLUMBI SUBACETATIS L.

ACETUM SATURNINUM B.

ACETUM PLUMBI CONCENTRATUM sive EXTRAC-

TUM SATURNI.

N. Vloeijend azijnzuur lood, zoo veel gij wilt.

Damp dit in eene glazen of verglaasden aarden schaal tot de dikte van olie of dunne siroop uit, welke zeer goed zal zijn, wanneer de maat van één once water, twee oncen en twee drachmen van dit vocht kan bevatten. De soortelijke zwaarte moet acht en veertig graden zijn.

Z I N K.
POEDER VAN NATUURLIJK ZINK OXYDE.
OXYDUM ZINCI NATIVUM PULVERATUM.
LAPIS CALAMINARIS PRAEPARATUS.

N. Natuurlijk zink oxyde, zoo veel gij wilt.

Stel het in eenen kroes aan het vuur bloot, en doof het nog gloeiend in koud water uit, hetgeen twee of driemaal moet herhaald worden, tot dat de steen eene genoegzame broosheid heeft verkregen. Wrijf hem dadelijk, nadat hij gedroogd is, tot een fijn poeder, dat vervolgens in een wijd bekken met overvloedig gezuiverd water moet worden geslibd, zoodanig echter, dat de grovere stof, die na de uitdrooging in het bekken overblijft, op nieuw worde fijn gewreven, en door slibbing gezuiverd, zoo als te voren, tot dat zij geheel in een zeer fijn stof is veranderd.

Z I N K O X Y D E.

OXYDUM ZINCI.

ZINCI OXYDUM L.

ZINCUM OXYDATUM B.

FLORES ZINCI.

N. Indisch zink, zoo veel gij wilt.

Laat het zink in eenen hoogen, wijden, eerst gedekten, daarna open kroes, welke iets naar de eene zijde overhelt, smelten, tot dat de oppervlakte vlam vatte. Zet er daarna eenen anderen kroes, het onderste boven op, zoo dat de dampkringslucht echter toegang hebbe. Neem, nadat de vlam uitgebluscht is, den bovensten kroes weg, en scheid het oxyde af, dat zoo wel aan den kroes hangt, als boven op het metaal drijft; laat zich hierop, door het ontstaan der vlam, op nieuw oxyde vormen, en scheid dit als voren af, tot dat al het metaal deze gedaante heeft aangenomen. Verkoel het oxyde op eenen aarden onverglaasden schotel, slijb het dan met zeer veel water, ten einde zich het ligtste gedeelte geheel afscheide, verzamel dit op een filter, droog het, en bewaar het in eene geslotene flesch. Het moet in zwavelzuur geheel oplosbaar zijn.

De vorming van het te verkalken oxyde wordt bevorderd, zoo het zink, dat geoxydeerd moet worden, niet in eens, maar bij kleinere gedeelten in den gloeienden kroes wordt gedaan.

ZWAVELZURE ZINK.

SULPHAS ZINCI.

ZINCUM SULPHURICUM B.

VITRIOLUM ALBUM.

N. Gezuiverd zwavelzuur vier oncen,
Gezuiverd

Gezuiverd water tien oncen,
Stukjes of korrels zink, zoo veel als
tot verzadiging genoegzaam is.

Doe de korrels zink bij gedeelten in het zuur,
dat te voren met water verdund is, tot dat dit
geheel verzadigd zij; zijg de warme oplossing
door papier door, en verkrijg door uitdam-
ping en opvolgende verkoeling, kristallen, welke
op vloeipapier gedroogd, en in eene gesloten
flesch moeten bewaard worden.

SPIESGLANS.

GEZWAVELD BRUIN SPIESGLANS EERSTE OXYDE.

PROTOXYDUM STIBII SULPHURATUM FUSCUM.

STIBIUM OXYDULATUM FUSCUM. B.

CROCUS ANTIMONII et METALLORUM.

N. Natuurlijk gezwavelde spiesglans, twee
deelen,
Salpeterzure potasch, drie deelen,

Doe dezelve tot poeder gewreven en naauw-
keurig ondereen gemengd bij gedeelten in eenen
gloeyenden kroes. Na het ophouden der ont-

ploffing, scheidt men de zwaardere metaalstof, die aan den bodem van den kroes gehecht is, van de witachtige slakken af; wrijf dezelve tot poeder, dat, door herhaald opgieten van kokend water, wel moet afgewasschen en vervolgens gedroogd worden.

GRIS SPIESGLANS EERSTE OXYDE.

PROTOXYDUM STIBII GRISEUM,

OXYDULUM STIBII GRISEUM BAT.

PULVIS ALGAROTTI.

N. Gezwaveld bruin spiesglans eerste oxyde één deel,
Zwavelzuur twee deelen,
Gedroogde zoutzure soda drie deelen,
Water vier deelen.

Trek het onderengemengd in een kolf op een zandbad onder gestadig omroeren, twaalf uren lang, warm. Zijg daarna het bekoelde vocht door, en doe het in eene groote hoeveelheid kokend water, zoo dat men op één deel vocht, bijna

veertig deelen water
neme.

Trek het grijze nederplofsel warm, dewijl het onderzoutzure spiesglans bevat, in

Water, waarin één zestiende gedeelte onderkoolstofzure potasch is opgelost,

wasch het daarna wel af, droog het, en bewaar het in eene glazen flesch.

SPIESGLANSWIJN.

VINUM STIBIATUM.

LIQUOR ANTIMONII TARTARISATI L.

VINUM EMETICUM G.

in plaats van de

VINUM ANTIMONII HUXHAMI.

N. Wijnsteenzure spiesglans houdende potasch vier-en-twintig greinen, Spaanschen wijn één pond.

Bewaar dezelve in eene welgesloten flesch.

GEZWAVELDE SPIESGLANS MET WATER-
STOF.

SULPHURETUM STIBII HYDROGENATUM.

*SULPHURETUM OXYDULI STIBII HYDROGE-
NATUM BAT.*

SULPHURETUM ANTIMONII PRAECIPITATUM

E. ET L.

SULPHUR STIBIATUM AURANTIACUM B.

HYDRO-SULPHURETUM LUTEUM OXYDI STIBII

SULPHURATI G.

SULPHUR AURATUM ANTIMONII.

- N. Natuurlijk gezwavelde spiesglans twee
deelen,
Gezuiverde zwavel drie deelen,
Vloeijende potasch,
Water, van elk twee-en-dertig deelen.

Doe bij de met water verdunde loog, welke
in eenen ijzeren pot kookt, het fijne en wel-
gemengde poeder van de zwavel en de gezwav-
velde spiesglans, kook het onder gestadig om-
roeren, tot beide geheel zijn opgelost, vul het
water, dat door de koking vervliegt, gedurig
aan. Druppel nu langzaam in het vocht, dat
bekoeld, en door papier is doorgezigt,

Verdund zwavelzuur, in genoegzame hoe-
veelheid,

om al de gezwavelde spiesglans neer te ploffen, welke op papier afgescheiden, met dikwijls opgegoten water gewasschen, en bij eene zachte warmte gedroogd moet worden.

ZWAVEL-WATERSTOF-SPIESGLANS.

HYDRO-SULPHURETUM STIBII.

HYDRO-SULPHURETUM OXYDULI STIBII BAT.

SULPHUR STIBIATUM RUBRUM B.

HYDRO-SULPHURETUM RUBRUM STIBII SUL-

PHURATI G.

KERMES MINERALE.

N. Natuurlijk gezwavelde spiesglans vier deelen,
Onderkoolstozure potasch zes deelen,
Gezuiverde zwavel één deel.

Smelt dezelve, tot een fijn poeder gebragt en wel onderoengemengd, in eenen kroes op een matig vuur, wrijf de gesmolten stof, in eenen ijzeren pot gegoten zijnde, aanstonds op nieuw geheel tot poeder, en doe ze in

Vijftig deelen kokend water, in eenen kroes. Bedek de kroes met een deksel, kook ze gedurende een vierde uur, gestadig met een spatel omroerende; laat nu het vocht een weinig staan, en zijg het nog geheel heet door

een' linnen doek, waarop dun vloepapier gelegd is, door. Schei, na bekoeling van het vocht, het roode poeder, dat op den bodem ligt, door een papieren filtrum af. Kook nu de stof, die na de eerste bewerking is overgebleven, met het doorgezigt vocht op nieuw, op dezelfde wijze, nadat het door het koken verdampte water is aangevuld, en herhaal deze bewerking zoo dikwerf als het bekoelde vocht een dergelyk rood poeder in overvloed laat vallen. Verzoet nu de wel ondergemengde nederplofsels door herhaalde opgieting van water, en droog dezelve bij eene zeer zachte warmte.

GEZWAVELDE KALK MET SPIESGLANS.

SULPHURETUM CALCIS STIBIATUM.

CALCARIA SULPHURATO-STIBIATA B.

CALX ANTIMONII CUM SULPHURE.

N. Gezuiverde onderkoolstofzure kalk zeventien deelen,
 Natuurlijk gezwavelde spiesglans,
 Gezuiverde zwavel, van elk vier deelen.

Meng dezelve wel ondereen en stamp ze vast in eenen kroes. Bedekt ze ter hoogte van één duim met gezuiverde onderkoolstofzure kalk, zet den met een deksel voorzien kroes in een oven, en breng het vuur zoo aan, dat dezelve

gedurende één half uur rood gloeije. Neem na de bekoeling de laag onderkoolstofzure kalk weg, wrijf de overige bruine stof in een' steenen mortier tot poeder, en bewaar dit in kleine welgesloten fleschjes ten gebruik.

GEZWAVELDE KWIK EN SPIESGLANS.
SULPHURETUM HYDRARGYRI et STIBII.

HYDRARGYRUM STIBIATO-SULPHURATUM B.
AETHIOPS, ANTIMONIALIS.

N. Poeder van natuurlijk gezwavelde spiesglans drie deelen,
 Kwik vier deelen,
 Gezuiverde zwavel twee deelen.

Wrijf dezelve in een mortier, tot dat de kwikbolletjes geheel zijn verdwenen.

ZOUTZURE SPIESGLANS.

MURIAS STIBII.

ANTIMONIUM MURIATICUM B. et L.

LIQUOR STIBII MURIATICI B.

BUTYRUM ANTIMONII, seu CAUSTICUM

ANTIMONIALE.

N. Bruin gezwaveld eerste spiesglans oxyde twee deelen.

Gedroogde zoutzure soda acht deelen,
 Zwavelzuur zes deelen,
 Water vier deelen.

Doe het fijn gewreven eerste spiesglans oxyde en de zoutzure soda in eenen retort, en doe hierbij allengs het met water verdunde zwavelzuur, voeg aan den retort, die in een zandbad geplaatst is, eene buis van gemeenschap en eenen wijden ontvanger, die in koud water geplaatst is, sluit de voegen, stook nu eerst een zacht vuur, dat allengs vermeerderd en onderhouden wordt, tot er volstrekt geen vocht meer overkomt. Giet het verkregen vocht aanstonds in eene flesch, welke naauwkeurig moet gesloten worden.

WIJNSTEENZURE POTASCH MET SPIES- GLANS.

TARTRAS POTASSAE STIBIATUM.

TARTRIS POTASSAE STIBIATA BAT.

ANTIMONIUM TARTARISATUM L. TARTARUS

STIBIATUS B. TARTRIS ANTIMONII E.

TARTARUS EMETICUS.

N. Grijs spiesglans eerste oxyde negen drachmen,

Overwijnsteenzure potasch twee en eene halve once.

Gezuiverd water vijf ponden.

Kook dezelve in een glas, gedurende een half uur, of zoo lang tot dat het poeder geheel is opgelost. Het bekoelde vocht moet langzaam uitgedampt worden tot de vorming van een vliesje, en bij vermindering van het vuur, zoo lang in de tot trekking noodig warmte gehouden, tot dat er zich allengs kristallen vormen, welke gedroogd, alle ondereen gemengd tot een fijn poeder gewreven, en in een gesloten glas bewaard moeten worden. De dus bereide wijnsteenzure potasch met spiesglans moet geheel in gezuiverd water oplosbaar zijn.

BISMUTH.**ONDERSALPETERZUUR BISMUTH.***SUBNITRAS BISMUTHI.**NITRAS BISMUTHI BAT.**BISMUTHUM NITRICUM PRAECIPITATUM B.
MAGISTERIUM BISMUTHI.**NITRAS BISMUTHI NEUTER.*

N. Zuiver salpeterzuur met eene gelijke hoeveelheid gezuiverd water verdund, zoo veel gij wilt, Bismuth, zoo veel als noodig is.

Stoot het bismuth tot een grof poeder; en doe het bij gedeelten in het zure vocht, tot dat

er zich niets meer van oplost. Giet de doorgezigde oplossing allengs in
 Twee-en-dertig deelen gezuiverd water
 in betrekking van het bismuth, dat hier is opgelost. Doe het witte nederplofsel, na het afgieten van het bovendrijvend vocht, op een papieren filtrum, ten einde het oversalpeterzure bismuth zoo veel mogelijk worde afgescheiden; na de stof uit het filtrum genomen en twee of driemaal met gezuiverd water te hebben afgewasschen, moet zij op eene warme beschaduwde plaats gedroogd, en in eene met zwart papier bekleedde flesch bewaard worden.

GEHEELE PLANTEN.

GEHEELE PLANTEN EN SUIKER.

KONSERVEN.

VOORSCHRIFTEN TER BEREIDING VAN KONSERVEN.

1°. Ter bereiding van konserven, moeten saprijke planten met een vlugtig beginsel voorzien, gekozen worden, dezelve moeten versch, en van verflenste, bedorvene en vreemde aanhangende deelen gezuiverd zijn. De bladen

moeten hoe eer hoe beter even in koud water worden gewasschen.

2°. Zij moeten klein gesneden, en in eenen steenen mortier, met eenen houten stamper tot een' dunnen brij gewreven worden.

3°. Bij dezen brij moet witte, zuivere, tot een zeer fijn poeder gebragte suiker bij gedeelten worden gemengd, tot dat de stof een eenparig aanzien verkrijge, welke in gesloten potten, op eene koele plaats moet bewaard worden; voor de saprijke planten wordt bijna eene driedubbele hoeveelheid suiker en voor de droogere eene dubbele vereischt.

KONSERF VAN ALSEM.

N. Versche toppen van Alsem (der Ware Alsem) zoo veel gij wilt,
Suiker het dubbel aan gewigt.

De gezuiverde, klein gesneden en fijn gestooten toppen moeten met de suiker, volgens het voorschrift ter bereiding der konserven, tot zoodanig een worden gebragt.

Op dezelfde wijze bereide men

KONSERF VAN PEPERMUNT, uit de bladen.

KONSERF VAN ROSMARIJN, uit de bloemen en kelken der Gewone Rosmarijn.

KONSERF VAN ROZEN, uit de bloembla- den, zonder nagels, der Suiker Roos.

KONSERF VAN LEPELBLAD.

N. Van de versche bladen van het Gemeen Lepelkruid, zoo veel gij wilt, Suiker het driedubbel gewigt.

Maak er een konserf van, die dikwijls moet vernieuwd worden.

**OPLOSSINGEN VAN VERSCHILLENDE
BESTANDDEELLEN VAN BEWERK-
TUIGDEN OORSPRONG.**

*WATERIGE VLOEIBARE PLANTEN
OPLOSSINGEN.*

AFTREKSELS EN AFKOOKSELS.

**VOORSCHRIFTEN TER BEREIDING VAN
AFTREKSELS EN AFKOOKSELS.**

1. De planten en derzelve deelen, moeten, nadat de bedorvene of vreemde zelfstandighe- den er zijn afgescheiden, vooraf naar hunne

verschillende eigenschappen, verdeeld, klein gesneden, gestooten of gewreven worden.

2. De harde deelen moeten, vóór dat zij gekookt worden, eerst het zij in koud, het zij in warm water geweekt worden, hetgeen echter niet te lang moet worden voortgezet, op dat er geene gisting ontsta.

3. De hoeveelheid water moet naar den verschillenden aard der lichamen, die afgetrokken of gekookt moeten worden, verschillende zijn.

4. Men gebruike ter aftrekking of afkoking, of aarden verglaasde vaten, of tinnen, van zuiver tin.

5. De grootte van het vat, moet aan de hoeveelheid van het vocht beantwoorden, deszels opening moet steeds naauwer zijn, opdat het vocht niet met eene te groote oppervlakte onder 't koken of bekoelen aan de dampkringslucht zij blootgesteld: want de lucht verandert den aard der in het water oplosbare bestanddeelen.

6. De koking moet bij eenen gelijkmatigen en onafgebroken graad van warmte geschieden. Te groote warmte maakt de oplossing van vele optelossene deelen moeilijker en veroorzaakt overkoken en aanbranden.

7. Men oordeelt, dat de tijd van koken, welke naar den aard der verschillende zelfstandigheden, die gekookt moeten worden, verschillend is, is geëindigd, wanneer de gewekte stoffen hare oplosbare deelen aan het water hebben medegedeeld.

8. Na het einde der koking giete men het heete vocht, door een paardenharen zeef of linnendoek, vervolgens giete men het, nadat het wat stilgestaan heeft, van het van zelfgevoormd bezinksel af, of men bevrijde het vocht hiervan door middel van een wollen of linnen lap, en beware het in gesloten flesschen. De afkooksels van harsachtige geneesmiddelen moeten niet lang stil staan, maar heet worden doorgezijgd, opdat niet te gelijk met het bezinksel ook de harsachtige werkzame bestanddeelen worden afgescheiden.

ZAMENGESTELD AFKOOKSEL VAN
HERTSHOORN.

DECOCTUM CORNU CERVI COMPOSITUM.

DECOCTUM ALBUM SYDENHAMI.

N. Schraapsel van hertshoorn (van 't Edel Hert) twee oncen.

Kook die in

Water drie ponden.

Voeg hier bij 't eind der koking bij

Kruim van wit brood twee oncen.

Doe bij het doorgezijgd vocht, dat twee ponden bedraagt,

Witte suiker één en eene halve once.

AFKOOKSEL VAN DEN BRUINEN PERUAANSCHEN BAST.

N. Grof poeder van den Bruinen Peruaanschen bast (der Lancetbladige Kina)

twee oncen,
Kokend water acht-en-twintig oncen.

Kook dit in een toegedekt vat, op een matig vuur, gedurende een vierde uur, zijg het vocht dadelijk door eenen wollen doek, en doe het, zoo dra het een weinig bekoeld is, in eene flesch, die wel moet gesloten worden. De hoeveelheid bedrage twintig oncen.

Op dezelfde wijze bereidt men het

AFKOOKSEL DES ROODEN PERUAANSCHEN BASTS.

Uit den bast van de Langwerpigbladige Kina. Doch hier neme men op twee oncen bast,

twée-en-dertig oncen water, en de hoeveelheid van het afkooksel bedrage vier-en-twintig oncen.

AFKOOKSEL VAN GEPARELDE GERST.

N. Het geparelde zaad der Gewone Gerst twee oncen.

Giet hier bij

Bijna één pond water,

en kook het hier een weinig mede. Giet dit water weg, doe er zoo veel kokend water op nieuw op, dat, na het zacht koken en geheel doorweken der gerst, er een afkooksel van bijna twee en een half pond overblijve, dat zonder drukking moet worden doorgezijgd.

GOM-OLIEACHTIGE LIKKING.

ECLEGMA GUMMOSO-OLEOSUM.

LOOCH ALBUM.

N. Zoete van de buitenste schel ontdane Amandelen, zestien in getal,
Bittere Amandelen, twee in getal.

Stoot dezelve in een' steenen mortier met een' houten stamper; giet er allengs op

Gekookt water vier oncen.

Maak

Maak er eene melk van. Neem vervolgens

Gom dragan (van het Dragan Koot-
kruid) in poeder, één scrupel,
Van die melk twee oncen.

Doe hier, onder gestadig schudden, bij
Amandel-olie (der Gewone Amandel)
Poeder van witte suiker, van elk ééne once,
Het overschot der melk,
Oranjbloesem-water (uit de bloemen der
Oranje Citroen), twee drachmen.

Het worde eene likking.

AMANDELMELK.

N. Zoete, van de buitenste schel beroofde,
Amandelen twee oncen,
Witte suiker eene halve once.

Stoot dit in een' steenen mortier met een houten
stamper en doe er allengskens al wrijvende bij

Gekookt water twaalf oncen.

Doe het door een linnen doek, en voeg er bij
Oranjbloesem-water (uit de bloemen
der Oranje Citroen) twee drachmen.

U

GERSTEN AMANDEL MELK.

N. Zoete, van de buitenste schel beroofde,
Amandelen ééne once.

Stoot die in een' steenen mortier met een'
houten stamper, tot dat zij een brij zijn ge-
worden; giet er dan allengs en zonder ophou-
den omroerende bij, een

Afkooksel van geparelde gerst, vier-
en-twintig oncen.

Giet het door een linnen doek en voeg er bij

Eenvoudige stroop ééne once,
Oranjbloesem-water (uit de bloemen
der Oranje Citroen) eene halve once.

WATERACHTIGE VERDIKTE PLAN-
TEN OPLOSSINGEN.

EXTRACTEN.

REGELEN TER BEREIDING VAN
EXTRACTEN.

1. Deze verdikte oplossingen of extracten
worden uit drooge, of uit meer saprijke zelf-
standigheden bereid. De bestanddeelen der eerste

soort moeten vooraf in water geweekt of gekookt, en daarna afgescheiden worden; men drage echter zorg, dat men de zelfstandigheden niet onmiddellijk in kokend water doe. De bestanddeelen der laatste soort behoeven slechts, als genoegzaam in het water, dat alle planten eigen is, opgelost, uitgeperst te worden. Hier door heeft men

1. Extracten door aftrekking of afkoking,
2. Extracten door uitpersing.

2. Ter verkrijging van extracten door aftrekking of afkoking vervaardige men, volgens de regelen der bereiding van aftreksels of afkooksels voorgeschreven, eene waterige oplossing (a) der deelen, waarvan men het extract wil bereiden; met deze voorzorg echter, dat, na de koking al het vocht van de overschietende onoplosbare deelen door persing in eene pers worde afgescheiden.

3. Ter verkrijging van extracten door uitpersing, moeten de saprijke planten, welke op een geschikt tijdstip zijn verzameld, en waarvan de verflenste, bedorvene en vreemde zelfstan-

(a) Zeldzaam wordt eene zekere voorbereiding vereischt, zoo als dit bij het opium plaats heeft, waarvan vooraf de harsachtige deelen moeten worden afgescheiden.

digheden zijn afgescheiden, in eenen steenen of houten mortier met eenen houten stamper tot eenen brij gestooten worden. Onder het stampen voege men er zoo veel koud water bij, als vereischt wordt, om de stof dun en bijna vloeibaar te maken. Deze moet daarna in zakjes van sterk linnen gedaan, in de pers gezet en er dus al het vocht worden uitgeperst, dat men in een aarden of glazen pot verzamelt.

4. Het vocht, dat men of door afkoking of door uitpersing alleen heeft verkregen, moet stilstaan, opdat er zich een bezinksel afzette; daarna giete men het af of zijge het door een doek, zoo dit noodig is; hier moet echter hetzelfde worden in acht genomen, dat bij art. 4, omtrent de afkooksels is opgemerkt.

5. Het vocht, dat op deze wijze van alle onreinheid is bevrijd, moet in een tinnen bekken op een zacht vuur, onder gestadig omroeren, in de vrije lucht tot de dikte van eene dunne stroop worden gebragt. Het vocht dat te voren door afkoking is bereid, moet zacht koken, maar hetgeen, door uitpersing is verkregen, moet slechts langzaam verdampen.

6. Het vocht nu van de dikte van eene dunne stroop, dat te voren door afkoking was bereid, moet in een aarden, glazen of porse-

leinen bekken gegoten, en op een zacht vuur, onder gestadig omroeren, met eenen houten spatel, opdat er zich geene klonters vormen, tot de dikte van een extract worden gebragt. Men brenge echter het vocht, dat door uitpersing is verkregen, tot de dikte van eene stof, geschikt om er pillen van te maken door het bijvoegen van het gedroogde poeder derzelfde plant, waarvan men het extract bereidt. De uitdamping van ieder uitgeperst sap, moet zoo lang worden voortgezet, tot dat eene hoeveelheid poeder, welke aan het vierde gedeelte van het gebruikte sap beantwoordt, genoegzaam is, om aan het extract de vereischte dikte mede-tedeelen.

7. De uitdamping in koperen bekkens moet volstrekt verboden worden.

8. De extracten moeten in gesloten potten bewaard worden.

I. EXTRACTEN DOOR AFTREK- KING OF AFKOKING.

EXTRACT VAN ALSEM.

N. Het versch gedroogde en klein gesneden kruid of de toppen des Waren Alsems, twee ponden,
Kokend water tien ponden.

Laat dezelve gedurende vier-en-twintig uren in een gesloten bekken warm trekken, laat ze daarna gedurende één uur koken. Giet het vocht, na de bekoeling, af, en pers uit het overschot het sap uit, dat bij het eerste gevoegd moet worden. Deze vochten moeten, naar de opgegevene regelen, van vuil bevrijd, en eindelijk tot de vereischte dikte van een extract verdampt worden.

Op gelijke wijze bereide men

EXTRACT VAN KLEIN DUIZEND GULDEN KRUID, uit het versche kruid en bloemen van het Klein Duizend Gulden kruid (Gentiaan Gulde kruid)

EXTRACT VAN KAMILLE, uit de bloemen der Roomsche Kamille.

EXTRACT VAN PAARDENBLOEM, uit het versche kruid, en den wortel van de Gemeene Paardenbloem, dat tot de dikte van eene dikke stroop moet worden uitgedampt.

EXTRACT VAN PEEN, uit de versche wortel der Gemeene Peen.

EXTRACT VAN VERGIFTIGE SUMAK, uit de versche bladen.

EXTRACT VAN ALOË.

EXTRACTUM ALOËS AQUOSUM.

N. Soccotrijnsche Aloë (droog extract van Soccotrijnsche Aloë) tot poeder gebracht, één pond,
Water twee ponden.

Trek dezelve gedurende drie dagen warm in een glazen vat, giet het bekoelde vocht af, 't welk ter vorming van een bezinksel eerst een weinig moet stil staan. Zijg het door papier door en verdamp het in een glazen vat, op een zeer zacht vuur, tot de dikte van een extract.

Op dezelve wijze bereide men

EXTRACT VAN MIRRE.

EXTRACT VAN GENTIAAN.

N. Gele Gentiaan-wortel, tot grof poeder gewreven, één pond,
Kokend water tien ponden.

Kook dezelve, na eene warme trekking gedurende vier-en-twintig uren, in een gedekten pot twee uren lang. Het vocht worde nog warm doorgezijd en weggezet. Doe bij het overschot,

op nieuw acht ponden kokend water, kook het wederom gedurende twee uren, zĳg het vocht door en pers het uit. Eindelijk moeten de vochten ondergemengd en tot de dikte van een extract uitgedampt worden.

Op dezelfde wijze bereide men

EXTRACT VAN AARDROOK, uit het versche kruid van de Geneeskrachtige Duivenkervel.

EXTRACT VAN ALANT, uit den wortel der Gemeene Alant.

EXTRACT VAN ANGUSTURA, uit den bast van de Driebladige Bonplandia.

EXTRACT VAN BITTERZOET, uit de stengels van de Klimmende Nachtschade.

EXTRACT VAN GEZEGENDE DISTEL, uit het versche kruid van de Bittere Centaurie.

EXTRACT VAN WATER DRIEBLAD, uit het versche kruid der Driebladige Ruigbloem.

EXTRACT VAN GEOFFROYE, uit den bast der Surinaamsche Geoffroye.

EXTRACT VAN STINKENDE GOUWE, uit het versche kruid.

EXTRACT VAN GRASWORTEL, uit den verschen wortel van het Kruipend Tarwgras, 't welk tot de gehalte van eene dikke stroop moet uitgedampt worden.

EXTRACT VAN KASKARILLE, uit den bast van den Welrickenden Kroton.

EXTRACT VAN KLISWORTEL, uit den wortel van den Gemeene Klis.

EXTRACT VAN MALROVE, uit het kruid der Gemeene Malrove.

EXTRACT VAN ZWART NIESKRUID, uit den wortel.

EXTRACT VAN RATANHIA, uit den wortel der Driemannige Krameria.

EXTRACT VAN WITTE WILG, uit den verschen bast.

EXTRACT VAN ZEEPKRUID, uit het versche Gemeene Zeepkruid.

EXTRACT VAN ZEVENBLAD, uit den wortel van het Opstaand Zevenblad.

EXTRACT VAN BRUINEN PERUAAN-
SCHEN BAST.

N. Tot poeder gebragte bruine Peruaan-
sche bast (der Lancetbladige Kina)
één pond,
Kokend water twaalf ponden.

Laat dezelve gedurende een vierde uur ko-
ken, neem den pot van het vuur af, en laat
ze stil staan tot de onopgeloste deelen op den
bodem zijn gezonken. Giet het vocht nog heet
af, en zet het weg, laat het overschot gedu-
rende een half uur met zes ponden kokend
water op nieuw koken, laat het als te voren
een weinig staan, giet het nog warm door een'
wollen doek, en pers het overschot eindelijk
uit; vermeng nu deze vochten, en breng dezelve
door uitdamping, onder gestadig omroeren,
tot de dikte van een extract.

Men bereide het van tweederlei aard, een
zacht, geschikt om er pillen van te maken,
een ander *hard*, hetgeen uit het vorige bij een
zacht vuur gedroogd, en tot poeder gewreven
kan worden.

Op gelijke wijze bereide men

EXTRACT VAN ROODEN PERUAAN-
SCHEN BAST.

Zoo wel het *zachte* als *harde* uit den bast
der Langwerpigbladige Kina.

EXTRACT VAN ZOETHOUT.

N. Zoethoutwortel (van het Gladde Zoethout) één pond.

Doe er de opperhuid af en trek het herhaalde malen met

Water acht ponden.

Maak het vocht helder en damp het uit tot de dikte van een extract.

EXTRACT VAN HEULSAP.

EXTRACTUM OPII GUMMOSUM.

N. Heulsap zoo veel gij wilt.

Snijd het klein en kneed het onder water, tot dat er zich niets meer van oplost, zijg het door, en maak het vocht met eiwit helder; damp het daarna op een levendig vuur uit, en zijg op nieuw door, wanneer het begint dik te worden; breng het daarna tot de vereischte dikte.

GEZUIVERD SAP VAN ZOETHOUT.

N. Gewoon verdikt sap van Zoethoutwortel, (van het Gladde Zoethout) zoo veel gij wilt.

Snijd dit in stukjes, en week dezelve in koud water, tot dat zij zijn opgelost. Doe de oplossing door eenen wollen doek en damp ze op een zacht vuur uit, tot de dikte van een hard extract.

MERG VAN KASSIA.

N. Hauwen der Pijp Kassia, zoo veel gij wilt.

Neem het merg uit de gebroken haauwen, en breng het met er allengs een weinig water op te gieten, in een mortier tot eenen brij, welke, na dat er de zaden, en zoo veel mogelijk ook de tusschenschotten zijn uitgenomen, door een paardenharen zeef gedaan en gezuiverd moet worden.

Op dezelfde wijze bereide men

HET MERG VAN TAMARINDEN, uit het merg van de vruchten der Oost-Indische Tamarinde.

II. EXTRACTEN DOOR UITPERSING.

EXTRACT VAN WOLFSWORTEL.

N. Versch kruid des Wolfswortels, (van de berg-Monnikskap), 't welk vóór den bloeitijd is afgesneden, zoo veel gij wilt.

Kneus het kruid, doe het in eenen linnen zak, en zet het in de pers, verdik het verkregen sap, zonder zuivering, bij een zeer zacht vuur, tot dat een vierde gedeelte poeder van het wel gedroogde kruid des Wolfswortels genoegzaam zij, om aan het extract de vereischte dikte te geven. Dit poeder moet met het bekoelde vocht vermengd worden, tot dat het een extract wordt. Dit moet in een glas met een' wijden hals bewaard worden, welke men met eenen glazen stop sluit.

Op gelijke wijze bereide men

EXTRACT VAN ZWART BILSENKRUID, uit het kruid.

EXTRACT VAN DOORNAPPEL, uit het kruid des Gemeenen Doornappels.

EXTRACT VAN DOLLE KERVEL, uit het kruid der Gevlakte Schierling.

EXTRACT VAN NACHTSCHADE, uit het Gemeene Doodkruid.

EXTRACT VAN BOSCH SALADE, uit het kruid der Vergiftige Salade.

EXTRACT VAN ZEE-AJUIN.

N. Bollen der Gewone Zee-ajuin, zoo veel
gij wilt.

Dezelve moeten in een' steenen mortier met
eenen houten stamper zeer fijn worden gestoo-
ten, en er eene genoegzame hoeveelheid water
bijgedaan, zoo dat het bijna eene vloeijende
stof worde, waaruit het sap door een' linnen
doek moet worden gedrukt.

Het overschot moet wederom met een weinig
water worden gestampt en op nieuw uitgeperst.
De vochten moeten ondergemengd, en, na
van het bezinksel bevrijd te zijn, door de
warmte van een waterbad, tot de vereischte
dikte van een extract worden verdampt.

EXTRACT VAN KRAANSOOGEN.

N. Zaden der Gewone Kraansoogen drie
oncen,
Alkohol van 32 graden, zoo veel als
genoeg is.

Trek de zaden in den alkohol, welke zoo
dikwerf moet ververscht worden, tot dat ver-
sche alkohol geen reuk of smaak meer aan-
neemt: nu moeten de ondergemengde tink-
turen door vloeipapier worden doorgezijgd.

Daarna moeten zij worden overgehaald, tot dat er slechts een vijfde gedeelte van overblijft, 't welk eindelijk bij de warmte van een waterbad, tot eene dikte, tot het maken van pillen geschikt, moet gebragt worden.

Dus verkrijgt men een alcoholisch extract, dat gelijk is aan een twaalfde gedeelte der zaden.

WATERACHTIGE VLOEIBARE PLANTEN OPLOSSINGEN MET SUIKER.

STROPEN.

REGELEN TER BEREIDING VAN STROPEN.

1. Men make, volgens de regelen ter bereiding van aftreksels, afkooksels, en uitgeperste sappen te voren opgegeven, waterachtige planten oplossingen.

2. Deze oplossingen moeten sterk, naar haren verschillenden aard helder zijn, en met zuivere witte suiker worden verzadigd.

3. De oplossing met suiker moet onder eene zachte koking van het vocht geschieden. Sommige stropen kunnen deze warmte niet verdragen, weshalve dit bij elk in 't bijzonder zal worden opgegeven.

4. Het einde der koking of warme vermen-
ging wordt aangeduid, wanneer een droppel
vochts langzaam langs de zijde van eene por-
seleinen schaal afdruipt, en na de bekoeling
geene suiker-kristallen afzet.

5. De bereiding der stropen geschiede in
bekkens uit zuiver tin, of wel gereinigd koper
vervaardigd.

6. De stropen, vooral zulke, die uit uitge-
perste sappen worden bereid, welke niet helder
genoeg zijn, moeten door eenen wollen doek
doorgezigt, en in gesloten glazen of porselein
vaatwerk op eene koele plaats worden bewaard.

STROOP VAN HEEMST.

N. Klein gesneden wortels der gemeene
Heemst zes oncen,
Witte suiker drie ponden,
Kokend water acht ponden.

Laat de wortels met het water koken, tot dat
de helft van hetzelfde is vervlogen. Zijg het
vocht door; laat het door bezinken van vuil
gezuiverd worden, meng er de suiker onder,
welke door eene zachte koking moet worden
opgelost, en zijg de stroop door eenen wollen
doek door.

STROOP

STROOP VAN BALSEM VAN TOLU.

N. Tolu-balsem (der Echte Tolu-Balsem)
één deel,
Arabische gom (der Ware Acacia)
een half deel.

Meng dezelve al wrijvende met

Water één deel.

En laat het eene melk worden; meng bij de-
zelve allengs

Eenvoudige stroop vier-en-zestig deelen.

STROOP VAN KANEEL.

N. Tot poeder gebragte bast van Kaneel
(der Kaneel Laurier) vier oncen,
Water één en een half pond.

Trek het in een gesloten vat gedurende drie
dagen, pers het vocht daarna uit, zuiver het
van vuil en zijg het door, doe er dadelijk bij

Kaneelwater een half pond,
Witte suiker drie ponden.

Maak er bij eene zachte warmte eene stroop van.

Op dezelfde wijze bereide men

STROOP VAN PEPERMUNT, uit het versch gedroogde kruid.

ZAMENGESTELDE STROOP VAN LEPEL-
BLAD.

- N. Versch kruid van Gemeen Lepelkruid, acht ponden,
Versch kruid van Tuin Kers,
Versch kruid van Gemeen Waterkers, van elk vijf ponden,
Mierikwortel (van het Mierik Lepelkruid) tien ponden,
Bast van Kaneel (der Kaneel Laurier) in poeder, zes oncen,
Rijpe oranje appelen met de bast klein gesneden (der Oranje Citroen) één pond,
Brandewijn van 20 graden, twee ponden,
Gezuiverd water, acht ponden.

Doe het in eene kolf, en haal er bij een zacht vuur vijf ponden van over.

Doe hier bij

Witte suiker tien ponden.

Dit worde bij de warmte van een waterbad eene stroop.

Zijg de overgebleve stof door, en pers ze uit. Doe bij het uitgeperste vocht

Witte suiker tien ponden.

Maak dit helder en kook het zacht tot de dikte eener stroop. Laat het bekoelen, en meng het dan bij de vorige stroop.

STROOP VAN ORANJE SCHELLEN.

N. Versche schellen der oranje - appelen, (der Oranje Citroen) welke van hun wit ontdaan zijn, tien oncen,
Water vier ponden,
Witte suiker drie ponden.

Trek de klein gesneden schellen gedurende vier-en-twintig uren in een gesloten vat in water. Trek vervolgens door overhaling drie oncen van het vocht af, waarin, bij eene zachte warmte, zes oncen suiker moeten gesmolten worden; vervolgens perse men het overschot uit, en doe bij het uitgeperste en doorgezijde vocht de overige suiker, waarna men bij eene zachte warmte eene stroop moet maken, welke, na de bekoeling, bij de vorige moet gevoegd worden.

STROOP VAN BRUINE PERUAANSCHÉ
BAST.

N. Bruine Peruaansche bast (der Lancet-
bladige Kina) twee oncen,
Kokend water acht-en-twintig oncen.

Kook het dat er achttien oncen overblijven,
voeg er bij

Witte suiker zes oncen.

Kook het tot eene stroop.

STROOP VAN KWEEAPPELEN.

MIVA CYDONIORUM.

N. Uitgeperst sap van kweeappelen, 't geen
door bezinken van vuil is gezuiverd
en doorgezigt, zestien oncen,
Witte suiker twee en een half pond.

Breng het bij eene zachte warmte tot eene
stroop.

STROOP VAN STEENRAKET.

N. Versch kruid der Gemeene Steenraket
acht-en-veertig oncen,

Versch kruid van Dille (der Dille
Pastinake),
Versche Alantswortel (der Gemeene
Alant), van elk ééne once.

Snijd dezelve fijn, stoot ze in eenen steenen
mortier, en pers het vocht in eene pers uit.

Laat het uitgeperst zijnde bezinken en hieruit
worde met

Witte suiker zeven achtste deel,
in een gesloten vat, eene stroop.

STROOP VAN BRAAKWORTEL.

N. Gestoten bast des wortels van den Braak-
wortel (der Braakwekkende Kop-bezie)
ééne once,
Brandewijn van tien graden negen en
eene halve once.

De bast des wortels weeke men, gedurende
acht dagen, in vier oncen en zes drachmen
wijngeest. Men giete het af, en het overige
gedeelte van den wijngeest op het overschot.
Trek het in een zandbad, zijg het door en
vermeng het met de eerste tinktuur.

Doe bij vijf drachmen dezer tinktuur

Warm gemaakte eenvoudige stroop één pond.

STROOP VAN MAANKOP.

in plaats van

SYRUPUS DIACODII en DE MECONIO.

- N. Bollen van Maankop (van de Slaapbol Maankop) ligt gedroogd en van zaden beroofd, één pond,
Witte suiker vier ponden,
Kokend water dertig ponden.

De fijn gesneden en gestooten bollen moeten gedurende vier en twintig uren met het water warm worden getrokken en daarna gekookt, tot dat er acht ponden van overblijven. Men perse het vocht uit, en zijge het door, waarna het op nieuw tot de helft verkookt moet worden, eindelijk zuivere men dit van vuil door bezinking, doe er de suiker bij, en kook het tot eene stroop.

STROOP VAN KLAPROOS MAANKOP.

- N. Versche bloembladen van de Klaproos Maankop één pond,
Witte suiker drie ponden,
Kokend water twee ponden.

Trek de bloembladen gedurende twaalf uren

in heet water, zijg het uitgeperste vocht door, en maak het, na het bijvoegen der suiker, door eene zachte koking tot eene stroop.

STROOP VAN RABARBER.

N. Klein gesneden wortel der Handvormige Rabarber drie oncen,
Witte suiker,
Kokend water, van elk twee ponden.

Week de rabarber twee uren in het water en pers dezelve na eene zachte koking uit. Zijg het vocht door, zuiver het en doe er de suiker bij, op dat het bij eene zachte warmte eene stroop worde.

STROOP VAN ROZEN.

N. Gedroogde bloembladen der Suiker Roos één pond,
Water drie ponden.

Laat ze gedurende twaalf uren te zamen trekken, voeg er bij, na het zacht uitpersen en zuiveren der oplossing door bezinking,

Witte suiker vier ponden.

Breng het bij eene zachte warmte tot eene stroop.

STROOP VAN FRAMBOZEN.

N. Uitgeperst sap van de bessen der Gewone Framboos, doorgezijgd en door bezinken gezuiverd, zestien oncen, Witte suiker twee en een half pond.

Meng ze onder één en breng ze bij eene zachte warmte tot eene stroop.

Op dezelfde wijze bereide men

STROOP VAN AALBEZIEN, uit het sap der Roode Aalbeziën.

STROOP VAN CITROENSAP, uit het sap der vrucht van de Gewone Citroen.

STROOP VAN MOERBEZIEN, uit het sap der Zwarte Moerbezie.

STROOP VAN GEMEENE WEGEDOORN, uit het sap der beziën.

STROOP VAN SENNE.

N. Sennebladen (der Senne Kassia) gezuiverd acht oncen, Witte suiker drie ponden, Kokend water vier ponden.

Week de sennebladeren twee uren in het wa-

ter, en pers ze uit. Doe de suiker bij het doorgezijgde en gezuiverde vocht, en breng het op een zacht vuur tot eene stroop.

EENVOUDIGE STROOP.

N. Witte suiker acht ponden,
Kokend water vier ponden.

Maak het bij eene zachte warmte tot eene stroop.

STROOP VAN VIOLEN.

N. Versche bloembladen der Riekkende
Viool acht oncen,
Kandijsuiker drie ponden,
Kokend water twintig oncen.

Week de bloembladen gedurende zes uren in het water in een gesloten tinnen vat, doe de suiker vervolgens bij het even uitgeperste en doorgezijgde vocht, en breng het tot eene stroop.

Op dezelfde wijze bereide men.

STROOP VAN PERSIKBLOESEM, uit de
versche bloemen der Persik Amandel.

STROOP VAN GEMBER.

N. Tot poeder gebragte wortel der Echte
Gember twee oncen,

Witte suiker zes ponden,
Kokend water drie ponden.

Trek de gember in heet water in een gesloten vat, gedurende vier en twintig uren. Doe de suiker bij het doorgezigtde en gezuiverde vocht, en breng het tot eene stroop.

WATERACHTIGE VERDIKTE OPLOSSINGEN EN SUIKER.

KONSERVEN EN GELEIËN.

REGELN TER REREIDING VAN KONSERVEN.

1. De saprijke, rijpe vruchten, uit welke men konserven bereidt, moeten, na vooraf van vreemde zelfstandigheden gezuiverd te zijn, in een steenen mortier met eenen houten stamper tot brij gestoten worden.
2. Zij moeten naar haren verschillenden aard met een weinig water, in een tin of zuiver koperen vat, zachtjes koken.
3. Eerst moet het vocht door het wrijven op eene zeef worden afgescheiden, en vervolgens het overige sap in de pers worden uitgerst en bij het eerste gevoegd.
4. Het vocht moet, na bijvoeging der suiker, onder gestadig omroeren en afschuimen, zoo lang

koken, dat het de vereischte dikte heeft verkregen, om na de bekoeling eene konserf te vormen.

KONSERF VAN JENEVER.

N. Rijpe beziën der Gemeene Jenever, zoo veel gij wilt.

Bij de beziën, welke tot brij gestooten zijn, moet eene genoegzame hoeveelheid water gedaan worden, en zij met hetzelfde gedurende een half uur in een gesloten vat koken. Het sap moet door wrijven over eene zeef worden afscheiden, en hetgeen in de zeef overblijft, in de pers worden uitgeperst.

Doe bij vier deelen van dit sap,

Witte suiker één deel.

Damp dit bij een zacht vuur tot de vereischte dikte uit.

KONSERF VAN ZWARTE AALBEZIËN.

N. Zwarte Aalbeziën, zoo veel gij wilt.

Kook de fijn gestoten beziën met eene genoegzame hoeveelheid water gedurende een half uur onder gestadig omroeren. Doe de stof nog

warm door eene zeef en pers het overschot sterk uit. Doe bij tien deelen van het verzamelde vocht,

Witte suiker vier deelen.

Kook dat nu zeer schielijk en wel afschui-
mende, tot de vereischte dikte.

Op dezelfde wijze bereide men

KONSERF VAN ROODE AALBEZIËN, uit
de Roode beziën.

KONSERF VAN VLIËR.

N. Beziën der Zwarte Vlier, zoo veel gij
wilt.

Men scheidt het vocht af, zoo als dit bij
de konserf der zwarte aalbeziën is gezegd. Doe
echter bij vijftien deelen van dit sap

Witte suiker vier deelen,

en kook dit tot eene konserf als voren.

GELEI VAN HERTSHOORN.

N. Geschraapte hoorn van het Edel Hert
vier oncen,

Water drie ponden,

Witte suiker ééne once,
 Rhijschen wijn,
 Sap der vruchten van de Gewone Ci-
 troen, van elk ééne halve once.

Zuiver eerst de hertshoorn door opgieten van warm water, kook dezelve dan op een zacht vuur in water in een steeds gesloten vat, tot dat er zes oncen vochts overblijven; zijg het vocht door, meng er de suiker bij, laat het daarna, na bijvoeging des wijns en des citroensaps, zachtjes opkoken. Zijg het weder door, en zet het op eene koele plaats neder, opdat het tot gelei worde.

GELEI VAN IJSLANDSCHE MOS.

N. Ijlandsche Schild-Mos ééne en eene halve once,
 Water twee ponden,
 Witte suiker vier oncen.

Kook de mos met het water in een gesloten vat op een zacht vuur, tot dat, na behoorlijke uitpersing door eenen linnen doek, zes oncen vochts overblijven; doe er daarna de suiker bij en kook het tot eene stroop, welke afgeschuimd, doorgezijgd, door bekoeling, tot gelei moet worden.

WATERACHTE OPLOSSINGEN VAN
PLANTEN EN HONIG.

GENEESKRACHTIGE HONIG.

HONIG VAN BINGELKRUID.

N. Sap van het Eenjarig Bingelkruid twee
ponden,
Witte honig drie ponden.

Laat ze zacht koken, zijg ze door, en damp
ze uit tot de dikte van honig.

HONIG VAN ROZEN.

N. Gedroogde bloembladen der Suiker
Roos acht oncen,
Kokend water vier ponden.

Trek ze te zamen gedurende zes uren af,
doe bij deze hoeveelheid

Afgeschuimde honig zes ponden.

Maak dit helder en verdik het tot de dikte
van eene stroop bij de zachte warmte van een
waterbad.

OPLOSSINGEN VAN PLANTEN IN
AZIJN.

GETROKKEN AZIJNEN.

SPECERIJ-AZIJN.

ACETUM ANTISEPTICUM.

- N. Wortel van Gemeene Kalmus,
Wortel des Engelwortels (der Tuin An-
gelica) van elk zes drachmen,
Toppen van Ware Alsem twee en eene
halve once,
Bladen der Gewone Salie drie en eene
halve once,
Kruid van Sterkriekende Wijnruit twee
oncen,
Foelie twee drachmen,
Wijn-azijn acht ponden.

Week het gedurende eenige dagen in een
glazen vat, dat met eenen papieren kegel is
gesloten bij eene zachte warmte. Giet bij het
sterk uitgeperste, en door papier doorgezijgde
vocht

Tinktuur van Kamfer eene halve once.

Bewaar het in eene gesloten flesch.

AZIJN VAN ZEE-AJUIN.

ACETUM SCILLITICUM.

N. Schubben der bol van de Gewone Zee-
ajuin, welke gedroogd en klein gesne-
den zijn, vier oncen,
Wijn-azijn vier-en-twintig oncen.

Trek dezelve gedurende acht dagen bij eene
zachte warmte in een gesloten vat: pers het
vocht uit, en doe er bij

Brandewijn van twintig graden twee oncen.

Giet het yocht, nadat het bezonken is af,
en bewaar het ten gebruike.

OPLOSSINGEN VAN PLANTEN IN
AZIJN EN HONIG.

AZIJN HONIGEN.

AZIJN HONIG VAN ZEE-AJUIN.

OXYMEL SCILLITICUM.

N. Azijn van Zee-ajuin één pond,
Afgeschuimden honig twee pond.

Meng dezelve naauwkeurig ondereen, door ze
te schudden of in eenen glazen mortier te
wrijven,

wrijven, kook daarna in een tinnen of aarden
bekken op een zacht vuur tot de dikte van
vloeibare honig.

EENVOUDIGE AZIJN-HONIG.

- N. Wijn-Azijn één pond,
Afgeschuimden honig drie ponden.

Meng dezelve ondereen en kook ze in een
tinnen of aarden bekken op een zacht vuur tot
de dikte van vloeibaren honig.

OPLOSSINGEN IN WIJN.

GENEESKRACHTIGE WIJNEN OF
WIJNAFTREKSELS.

BITTERE WIJN.

ELIXIR VISCERALE HOFFMANNI.

- N. Versche bast van oranje (der Oranje
Citroen) anderhalve once,
Extract van gezegende Distel,
Extract van Kaskarille,
Extract van klein Duizend-guldenkruid,
Extract van Gentiaan,
Extract van Mirre, van elk twee
drachmen,
Spaanschen wijn twee ponden.

W

Trek den bast gedurende twee dagen met den wijn, pers denzelfven uit en zijg hem door, doe er daarna de extracten ter oplossing bij.

GEALKALISEERDE BITTERE WIJN.

ELIXIR STOMACHICUM VIENNENSE.

N. Het geel van den gedroogden bast van oranjes (der Oranje Citroen) vier deelen.

Trek dit vier dagen met

Spaanschen wijn acht-en-veertig deelen.

Pers het zacht uit, zijg het door en voeg er bij

Onderkoolstofzure potasch één deel.

Meng het na oplossing van het zout in eenen mortier met

Extract van Gentiaan,

Extract van klein Duizend-guldenkruid,

Extract van Alsem,

Extract van gezegende Distel, van elk één deel.

Trek het nu gedurende verscheidene dagen in eene flesch, zijg het daarop door een wollen doek, tot dat het vocht helder is.

BITTERE WIJN MET BRANDEWIJN.

VINUM AMARUM E. INFUSUM AMARUM

WIJN VAN SAFFRAN.

- N. Wortel der gele Gentiaan eene halve
 once,
 Bruine Peruaansche bast (der lancet-
 bladige Kina) ééne once,
 Gedroogde bast van oranjcs (der Oranje
 Citroen) twee drachmen,
 Bast der witte Kaneel één drachme,
 Brandewijn van vijftien graden vier
 oncen,
 Witten Spaanschen wijn twee ponden.

Giet op de klein gesneden wortels en basten,
 eerst den wijngeest, trek ze daarmede gedurende
 vier-en-twintig uren, doe er dan den wijn bij,
 week ze hiermede gedurende vier dagen, en
 zijg het vocht door.

WIJN VAN IPECACUANHA.

VINUM, seu TINCTURA IPECACUANHAE E.

INFUSUM IPECACUANHAE VINOSUM A.

- N. Fijn gestooten bast des wortels van de
 Ipecacuanha (der braakwekkende Kop-
 bezie) ééne once,
 Witten Franschen wijn vijftien oncen.

Laat dit te zamen gedurende drie dagen
weeken, en zijg het door papier door.

WIJN VAN HEULSAP.

TINCTURA OPII VINOSA.

N. Gezuiverd Heulsap twee oncen,
Spaanschen wijn zestien oncen,
Brandewijn van vijftien graden vier
oncen.

Trek het gedurende twee dagen, en zijg het
door. Een grein opium bevindt zich in een
halven scrupel wijn.

SPECERIJIGE WIJN VAN HEULSAP.

TINCTURA OPII CROCATÀ B.

LAUDANUM LIQUIDUM SYDENHAMI.

N. Saffraan (bloemstempels der echte Saf-
fraan) een halve once,
Grof poeder des kaneel bast (der
Kaneel Laurier),
Gestampte Kruidnagels (bloemen des wa-
ren Kruidnagels) van elk één drachme,
Spaanschen wijn acht oncen.

Trek het drie dagen, en schudt het somwijlen

om, meng bij de doorgezijgde oplossing, door
wrijven in eenen steenen mortier,

Gezuiverd heulsap ééne once.

Trek dit nog vier-en-twintig uren, en zigt
het door. Trek het overschot der specerijen
nogmaals met

Spaanschen wijn vier oncen.

Trek nu het heulsap, dat in het filtrum
overgebleven is, op nieuw, gedurende vier-en-
twintig uren, met de sterk uitgeperste oplossing,
en meng beide de wijnen, nadat de laatste is
doorgezijgd, ondereen. Twaalf druppels bevatten
bijna één grein heulsap.

WIJN VAN RABARBER.

N. Klein gesneden Rabarberwortel (der
handvormige Rabarber) twee oncen,

Kardamon zaden (der Kardamon Alpinie)
één drachma,

Brandewijn van vijftien graden twee
oncen,

Witten Spaanschen wijn één pond.

Trek dit gedurende zeven dagen, en zigt het
door.

OPLOSSINGEN IN BRANDEWIJN.

TINKTUREN. ESSENTIEN.

ELIXIRS.

REGELEN TER BEREIDING VAN TINKTUREN.

1. De zelfstandigheden, welke men ter bereiding van tinkturen moet gebruiken, moeten naar haren verschillenden aard, vooraf klein gesneden, gestooten, of tot poeder gebragt worden.
2. De trekking met brandewijn moet of koud geschieden of warm.
3. Men beginne de trekking met de helft des vereischten brandewijns of iets meerder; na de afgieting moet hetgeen van den brandewijn overblijft, op het overschot gedaan worden, en men eene nieuwe trekking beginnen, na welker afloop, ook deze tinktuur moet worden afgegoten, en met de eerste vermengd.
4. Men volbrengende koude trekking in glazen flesschen, met glazen stoppen gesloten, de warme daarentegen in glazen kolven, van zoodanige wijde, dat de zelfstandigheden, die getrokken moeten worden, slechts de helft van dezelve

vullen. Zij moeten met eene nat gemaakte blaas worden gesloten, waarin met eene naald verscheiden gaten zijn ingeprikt.

5. De hoeveelheid en de graad van sterkte van den brandewijn, de tijd van trekking en de graad van warmte hangen van den verschillenden aard der zelfstandigheden af, welke moeten getrokken worden. Men moet echter zorg dragen, dat de graad van warmte den zes-en negentigsten graad op den thermometer van *Fahrenheit* of den acht-en-twintigsten op dien van *Réaumur* niet te boven ga.

6. Het is goed, het mengsel onder de trekking dikwijls om te schudden.

7. Na het einde der trekking moet het vocht van het niet opgeloste overschot, door middel van eene zachte persing, in een' linnen doek worden afgescheiden, daarna door yloeipapier doorgezijgd, en in gesloten flesschen bewaard.

De tinkturen, welke uit eene enkele zelfstandigheid bereid worden, noemt men *eenvoudige*, die, welke uit verscheidene te zamen worden daargesteld, noemt men *zamengestelde*.

I. EENVOUDIGE OPLOSSINGEN IN BRANDEWIJN

EENVOUDIGE TINKTUREN.

De bereidingswijze derzelve wordt in de volgende tafels opgegeven.

EENVOUDIGE TINKTUREN, WELKE DOOR KOUDE TREKKING MOETEN BEREID WORDEN.

NAMEN.	NEEM EEN DEEL	TREK DIT MET BRANDEWIJN.		
		grad.	deel.	dag.
Tinktuur van Alsem	Toppen des waren Alsems, welke gedroogd zijn	15	6	6
Tinktuur van Benzoë	Benzoë	20	8	6
Tinktuur van Bevergeil	Klein gesneden Siberisch Bevergeil	20	8	6
Tinktuur van Kamfer (a) ..	Gewreven Kamfer	20	12	
Tinktuur van Kaneel	Gestooten bast van Kaneel (des Kaneel Lauriers) ...	20	8	6
Tinktuur van Oranje-schellen	Klein gesneden oranje-schellen (der Oranje Citroen) ..	15	6	6
Tinktuur van Rabarber	Gestooten wortel der handvormige Rabarber	15	8	6
Tinktuur van Saffraan	Saffraan (Bloemstempels der echte Saffraan)	15	3	8

(a) Gekamferde Wijngeest.

N A M E N.	NEEM EEN DEEL	TREK DIT MET BRANDEWIJN.		
		grad.	deel.	dag.
Tinktuur van Slangenwortel	Gestooten wortel des Slangenwortels (der Slangen Aristolochie)	15	6	6
Tinktuur van Valeriaan. . . .	Poeder des wortels van de echte Valeriaan.....	15	6	3
Tinktuur van Spaansche Vliegen.....	Spaansche vliegen (der blaartrekkende Mei-Tor)	20	8	6

EENVOUDIGE TINKTUREN, WELKE DOOR WARME TREKKING MOETEN BEREID WORDEN.

N A M E N.	NEEM EEN DEEL	TREK DIT MET BRANDEWIJN.		
		grad.	deel.	dag.
Tinktuur van Aloë	Fijn gewreven droog extract der Socotrijnsche Aloë .	15	8	3
Tinktuur van Barnsteen....	Poeder van witten Barnsteen	32	8	10
Tinktuur van Duivelsdrek..	Duivelsdrek (der gomhars van den stinkenden Holstok)	20	8	6
Tinktuur van Gentiaan	Gestooten wortel der gele Gentiaan.....	15	6	3
Tinktuur van Geoffroye ...	Gestoten bast der Surinaamsche Geoffroye	20	8	6

NAMEN.	NEEM EEN DEEL	TREK DIT BRANDEWIJN	
		grad.	deel.
Tinktuur van Jalappe.....	Gestooten wortel van Jalappe (der Jalappe Trechter- winde).....	20	8
Tinktuur van Kino.....	Gestooten Kino.....	20	8
Tinktuur van Kaskurille ...	Gestooten bast van Kaska- rille (des welriekenden Krotens).....	20	8
Tinktuur van Katchou	Fijn gestooten Katchou (het extract der Katchou Areka..	15	6
Tinktuur van Mirre	Mirre.....	20	8
Tinktuur van bruinen Pe- ruaanschen bast.....	Gestooten bruinen Peruaan- schen bast (der lancet- bladige Kina).....	20	8
Tinktuur van rooden Peru- aanschen bast	Gestooten rooden Peruaan- schen bast (der langwer- pigbladige Kina).....	20	8
Tinktuur van Pokhout.....	Hars van gewoon Pokhout..	20	8
Tinktuur van Quassie	Gestooten bast van het hout der echte Quassie.....	15	6
Tinktuur van paarsch Vin- gerhoedskruid	Klein gesneden bladen van het paarsche Vingerhoeds- kruid.....	15	4
Tinktuur van Zevenblad...	Gestooten wortel van het opstaand Zevenblad.....	15	8

II. ZAMENGESTELDE OPLOSSINGEN IN BRANDEWIJN.

ZAMENGESTELDE BITTERE TINKTUREN.

ZURE SPECERIJ TINKTUUR.

ELIXIR ACIDUM AROMATICUM.

ELIXIR VITRIOLI ACIDUM.

N. Zuren zwavel Alcohol vier oncen,
Brandewijn van twintig graden acht
oncen,
Bast van Kaneel (des Kaneel Lauriers),
Wortel der echte Gember, van elk
ééne halve once.

Men doe de gestooten specerijen bij de te
voren onderengemengde vochten, late dezelve
acht dagen in eene gesloten flesch koud trekken,
daarna zijge men ze door, en beware de tink-
tuur ten gebruike.

ZAMENGESTELDE ALOË TINKTUUR.

ELIXIR APERITIVUM. TINCTURA ALOËs
CUM MYRRHA.

in plaats van het

ELIXIR PROPRIETATIS.

N. Tinktuur van Aloë,
Tinktuur van Mirre,
Tinktuur van Saffraan, gelijke deelen.

Meng ze ondereen, en bewaar ze ten gebruike.

ZAMENGESTELDE BITTERE TINKTUUR.

N. Wortel der gele Gentiaan twee oncen,
Gedroogde oranje-schillen (der Oranje
Citroen) ééne once,
Bast van witte Kaneel ééne halve once,
Brandewijn van vijftien graden twee
oncen.

Week ze gedurende vier dagen, en zijg ze
door papier door.

ZAMENGESTELDE TINKTUUR VAN BENZOEZURE AMMONIA.

ELIXIR PAREGORICUM.

N. Saffraan (bloemstempels der echte Saffraan) vijf scrupels,
Specerijige Ammoniak-geest vier oncen.

Trek ze gedurende twee dagen, zijg ze door.
Los in het doorgezijgde vocht op

Benzoëzuur vijf scrupels,
Gezuiverd Heulsap twee drachmen.

Trek het twee dagen. Zijg het door. Giet
op het overschot der saffraan

Specerijigen Ammoniak - geest twee oncen.

Trek het gedurende vier - en - twintig uren ,
zïjg het door , en los in deze oplossing het
overschot , dat op het filtrum blijft , op .

Zïjg het weder door , na eene trekking van
twaalf uren , meng beide oplossingen ondereen ,
en doe hierbij

Anijs olie (der Anijs Steen-Eppe) twee-
en-dertig droppels .

Bewaar het ten gebruike .

TINKTUUR VAN KOLOKWINT.

N. Merg der vrucht van den Kolokwint
(des Kolokwint Komkommers) , waar
de zaden zijn uitgenomen , ééne once ,
Doosvruchten der echte Ster - Anijs
één drachma ,
Brandewijn van tien graden veertien
oncen .

Trek het drie dagen en zïjg het door .

ZAMENGESTELDE TINKTUUR VAN
HUXHAM.

TINKTURA ALEXIPHARMACA HUXHAMI.

N. Bruinen Peruaanschen bast (der lan-
cetbladige Kina) twee oncen ,
Geel van Oranjes (der Oranje Citroen)
één en eene halve once ,

Slangenwortel (der slangen Aristolochie) drie drachmen,
 Saffraan (bloemstempels der echte Saffraan) vier scrupels,
 Brandewijn van tien graden twintig oncen.

Trek het vier dagen in eene flesch, en zijg het door.

ZAMENGESTELDE TINKTUUR VAN WHIJTE.

N. Bruinen Peruaanschen bast (der lancetbladige Kina)
 Oranje Schellen (der Oranje Citroen)
 Wortel der gele Gentiaan, van elk vier oncen,
 Brandewijn van tien graden vier ponden.

Week de fijn gestooten en klein gesneden zelfstandigheden gedurende vier dagen, schudt het mengsel nu en dan om, zijg het door en doe er dan bij

Lavendelgeest acht oncen.

VLUGTIGE TINKTUUR VAN POKHOUT.

N. Hars van het gewoon Pokhout ééne once.

Doe het in eenen steenen of glazen mortier,
los het op in

Brandewijn van acht-en-twintig graden
zes oncen.

Doe bij de oplossing, die in eene flesch is
gegoten,

Vloeiende Ammonia twee oncen.

Laat dit te zamen acht dagen trekken; zijg
het door, en bewaar het.

**ENKELE GRONDSTOFFEN VAN
BEWERKTUIGDEN OORSPRONG EN
BEREIDINGEN UIT DEZELVE.**

S L I J M.

SLIJM VAN ARABISCHE GOM.

N. Arabische Gom (der ware Acacia),
welke tot poeder gebragt is,
Kokend water, gelijke gewigten.

Los de gom al wrijvende in het water, dat er
bij gedeelten wordt bijgegoten, op, tot dat het
eene slijm worde.

SLIJM VAN GOM DRAGAN.

N. Gom Dragan (des dragan Kootkruids),
tot poeder gebragt, één deel,
Kokend water veertien deelen.

Het gompoeder moet zoo lang met kokend water, dat gedurig en langzaam wordt opgegoten, gewreven worden, tot dat het zich in eene zachte en gelijkvloeiende slijm heeft opgelost.

SLIJM VAN KWEEZAAD.

N. Zaad der gewone Kwee twee drachmen,
Water acht oncen.

Laten zij bij eene ligte koking de dikte van eene slijm verkrijgen, zijg deze daarna door eenen linnen lap door.

VASTE PLANTEN VETSTOF.

UITGEPERSTE OLIE.

AMANDEL OLIE.

N. Versche Amandelen, zoo veel gij wilt.

Stoot dezelve met eenen houten stamper in eenen steenen mortier, doe ze in eenen hennep zak.

zak. Zet ze in de pers, en pers er de olie zonder hulp der warmte uit. Bewaar ze in kleine fleschjes, welke geheel vol en wel gesloten moeten zijn.

Op dezelfde wijze bereide men

OLIE DES WONDERBOOMS, uit de zaden des gemeenen Wonderbooms, welke niet oud en van hunnen buitensten bast naauwkeurig ontbloot moeten zijn.

KAKAU OLIE.

KAKAU BOTER.

N. Kakau zaden (der ware Kakau) vooral Surinaamsche, zoo veel gij wilt.

Roost dezelve op een zacht vuur, zoo dat zij gemakkelijk van hunnen bast kunnen ontbloot worden. Daarna moeten zij tot poeder gestooten, in eenen linnen zak aan den damp van kokend water worden blootgesteld, en wanneer dus de geheele zelfstandigheid volkomen door den damp is doorgetrokken, moet de zak in een matig warme pers gezet worden. De boterachtige olie, die op deze wijze wordt verkregen, moet op een zacht vuur gesmolten en door linnen worden doorgezijgd.

*VASTE DIERLIJKE VETSTOF.**DIERLIJK VET.*

GEZUIVERDE VARKENS REUZEL.

N. Varkens Reuzel (van het Gewone Zwijn)
zoo veel gij wilt.

Neem er de vliezen uit, snijdt het in stukken, en wasch het zoo lang af met water, tot dit helder en zonder kleur er afkomt. Het moet nu in een zeer zuiveren ijzeren ketel op een zacht vuur, nu en dan met een houten lepel, omroerende, gesmolten worden. De vlocijende reuzel moet dadelijk weggenomen, daarna door een' doek gezijgd, in een aarden pot gedaan en op eene koele plaats bewaard worden.

Op dezelfde wijze zuivere men

SCHAPEN ONGEL (VAN HET RAM-
SCHAAP) en het vet van andere dieren.

VASTE VETSTOF EN ZUURSTOF.

REUZEL MET ZUURSTOF.

N. Gezuiverde Varkens Reuzel (van het
Gewone zwijn) zestien deelen,
Salpeterzuur één deel.

Men doe het zuur bij de reuzel, die op een

zacht vuur is gesmolten, en laat denzelve, onder gestadig omroeren met een glazen staafje, zoo lang bij eene zachte warmte vloeijen, tot het blaauwe lakmoes papier 'er niet meer door verkleurd worde.

Het moet zoo veel mogelijk van alle aanklevend zuur bevrijd, in een gesloten pot, op eene donkere plaats bewaard worden.

VASTE VETSTOF EN ZWAVEL.

B A L S E M.

GEZWAVELDE LIJN-OLIE.

OLEUM SULPHURATUM E.

BALSAMUM SULPHURIS SIMPLEX.

N. Lijn olie (van het gemeene Vlas) acht oncen,

Gezuiverde zwavel twee oncen.

Kook de zwavel voorzigtig met de olie op een zeer zacht vuur tot volkomene oplossing.

VASTE VETSTOF EN ALKALI.

Z E E P.

WITTE ZEEP.

SAPO MEDICATUS

N. Onderkoolstofzure Soda,

Kalk, van elk vier ponden,

Water twintig ponden.

Laat dit te zamen koken. De dus verkregen bijtende loog, door eenen linnen doek doorgezigt, en in eene gesloten flesch door bezinken gezuiverd, moet nu uitgedampt worden, tot dat acht oncen van dezelve een glas vullen, dat zes oncen water zoude kunnen bevatten. Meng dan bij het koud geworden vocht, in eenen aarden pot

Beste Olijf-olie (der Europesche Olijf) het dubbel.

Zet het vat op eene gematigde warme plaats weg, en roer het mengsel somwijlen met eenen houten spatel om, tot dat het eene eenvormige gedaante verkrijgt en begint dik te worden. Giet het dan in platte houten met kleine gaatjes voorziene vormen. Wanneer het is hard geworden, snijde men het in teerlingen, welke op eene matig warme plaats moeten gedroogd worden.

ZEEP VAN AMMONIA.

LINIMENTUM VOLATILE FORTIUS.

LINIMENTUM AMMONIAE FORTIUS.

N. Vloeiende Ammonia ééne once,
Olijf-olie (der Europesche Olijf) vier
oncen.

Los het door schudden in eene flesch op.

SPECERIJIGE ZEEP.

BALSAMUM OPODELDOCH.

- N. Witte Zeep twee en eene halve once,
Geest van Rozemarijn één pond,
Vloeiende Ammonia,
Kamfer, van elk twee drachmen.

Smelt ze in de warmte van een waterbad.

SPIESGLANS ZEEP.

- N. Gezwavelde Spiessglans met Waterstof
ééne once.

Los dezelve op in

Eene genoegzame hoeveelheid Vloeiende Potasch.

Doe bij deze oplossing

Driemaal zoo veel gezuiverd water.

Los in dit vócht op

Geschraapte Witte Zeep zes oncen.

Laat alles op een zacht vuur tot de dikte
van een pillendeeg uitdampen.

*VASTE VETSTOF EN EXTRACTIVE
DEELEN.*

GETROKKEN OLIEN.

GETROKKEN OLIE VAN KAMILLE.

N. Gemeene Kamilbloemen (van het Kamille Moederkruid) versch gedroogd, zes oncen.

Werp de witte straalbloemen weg, en giet op de gele schijfbloemen

Olijf-olie (der Europesche Olijf) twee ponden.

Trek ze in een toegemaakten pot gedurende verscheidene uren bij de warmte van een waterbad, pers daarna de olie uit, zet ze weg, ten einde de dikkere deelen mogen bezinken. Giet eindelijk hiervan de heldere olie af en bewaar ze in eene gesloten flesch.

Op dezelfde wijze bereide men

OLIE VAN ALSEM, uit de gedroogde toppen des waren Alsems.

OLIE VAN ZWART BILSENKRUID, uit het versche kruid.

OLIE VAN WITTE LELIEN, uit de bloem-
bladen.

VASTE VETSTOF EN METALEN.

ZALVEN, PLEISTERS, vooral LOOD-
PLEISTERS.

De zalven en pleisters, welke voor 't grootste gedeelte tot de zamengestelde geneesmiddelen behooren, waarvan in de derde afdeeling gehandeld wordt, zullen daar alle toegebracht worden, ook die, welke eigenlijk hier ter plaatse zouden behooren.

*VLUGTIGE DELFSTOFFELIJKE
VETSTOF.*

GEZUIVERDE BARNSTEEN OLIE.

N. Barnsteenolie, welke onder de bereiding van het Barnsteenzuur is verzameld, zoo veel gij wilt.

Haal deze olie met zesmaal zoo veel water, in een' glazen retort, met eenen aangevoegden ontvanger, en na het toemaken der voegen, over, op een zacht vuur, tot dat twee derde gedeelten van het water zijn overgegaan. Scheidt daarna de olie voorzigtig af en bewaar ze in gesloten flesschen.

VLUGTIGE PLANTAARDIGE
VETSTOF.

AETHERISCHE of OVERGEHAALDE OLIE.

REGELN TER BEREIDING VAN AETHERISCHE OLIEN.

1. De zelfstandigheden, waaruit de aetherische olie door overhaling moet verkregen worden, moeten versch gedroogd zijn, ten zij het tegenovergestelde duidelijk zij aanbevolen. De drooging geschiedt het best bij de zachte warmte van een fornuis op eene metalen plaat. Geschiedt dezelve echter op de gewone wijze, dan kiese men eene beschaduwde plaats. Men verkrijgt gewoonlijk des te meer olie, naar mate de deelen drooger zijn.

2. Men moet wel zorg dragen, dat deze zelfstandigheden verzameld worden ten tijde dat zij hare meeste krachten bezitten.

3. Zij moeten naar haren verschillenden aard, klein gesneden, gestooten of tot poeder gewreven worden, vóór dat de overhaling geschiedt.

4. Eene weeking van eenige dagen in water met zout, is voor harde zelfstandigheden aan-
teprijsen.

5. De overhaling met bijgevoegd water geschiede uit eenen koperen wel vertinden distilleerketel, waar men een' uit zuiver tin vervaardigden helm aanvoegt, verbonden met een wijd koelvat. Deszelfs slang moet ook van zuiver tin zijn, opdat de dampen, die bij velen blijkbaar zuur van aard zijn, geene giftige eigenschappen mogen verkrijgen.

6. De ketel moet zoo veel mogelijk gevuld worden, zoo echter, dat de stoffe, die onder de bewerking opzwelt, niet tot in den helm klimme. Want hoe meer ruimte er boven de stof is, die overgehaald moet worden, des te moeilijker klimt de olie. Men moet er slechts eene geringe hoeveelheid water bijdoen, indien deze maar genoegzaam zij, om de olie over te voeren, en tevens het aanbranden te verhoeden.

7. Het vuur moet dadelijk bij het begin der bewerking zoo worden aangestookt, dat het water kookt. Hoe schielijker de bewerking vol-eindigd wordt, des te minder wordt de olie aan de hitte blootgesteld, en lijdt dus te minder verlies aan vluchtige deelen.

8. De overhaling moet worden voortgezet; tot dat twee derde gedeelten van het gebezigde water zijn overgegaan of liever zoo lang tot er volstrekt geene olie meer overkomt. Bij zelf-

standigheden, die een hard weefsel bezitten, moet het verkregen water, na het afscheiden der olie op het overschot gegoten worden, daar dikwijls bij eene tweede, ja zelfs derde overhaling, er nog eenige olie overkomt.

9. Men begrijpt gemakkelijk, dat wanneer men op versche zelfstandigheden water giet, dat reeds gebruikt zijnde, veel olie opgelost houdt, en hiermede als het ware verzadigd is, men door overhaling meer olie verkrijgt, dan wanneer men hiertoe gewoon water bezigt.

10. Een groot gedeelte der olie, welke door het water bij deze bereiding wordt opgenomen, kan weder van hetzelfde door overhaling gescheiden worden; daar de olie vlugtiger is, scheidt zij zich spoedig van het water af, en gaat met het eerste vrije water over.

11. De oliën scheidt men van het water af: 1°. door eenen glazen trechter; 2°. door katoenen draden, waarvan het eene eind in de olie, het andere in een fleschje, aan den hals des ontvangers bevestigd, hangt. Dit en meer andere zaken moet men aan het oordeel van den Artsenijmenger overlaten.

12. De aetherische oliën, met suiker gewreven, vormen *Olie-suikers*. Hiertoe vrijve men

een half drachma olie met één en eene halve
once witte suiker.

Volgens deze regelen bereide men

ANIJS-OLIE, uit het zaad der Anijs Steen-
Eppe.

FENKEL-OLIE, uit de zaden der Fenkel
Beerwortel.

JENEVER-OLIE, uit de beziën der gemeene
Jenever.

KAMILLE-OLIE, uit de bloemen der room-
sche Kamille.

KARWEI-OLIE, uit de zaden der gemeene
Karwei.

LAVENDEL-OLIE, uit de bloeiende aren
der gewone Lavendel.

PEPERMUNT-OLIE, uit het kruid.

ORANJE-OLIE, uit de bast van de vrucht
der Oranje Citroen.

REINEVAREN-OLIE, uit de toppen der
gemeene Reinevaren.

564 VLUGTIGE PLANTAARDIGE VETSTOF.

ROZEMARIJN-OLIE, uit het kruid der gewone Rozemarijn.

VALERIAAN-OLIE, uit de wortel der echte Valeriaan.

WIJNRUIT-OLIE, uit de toppen des sterk riekenden Wijnruits.

VLUGTIGE DIERLIJKE VETSTOF.

BRANDIG-DIERLIJKE OLIE.

OLEUM EMPYREUMATICUM ANIMALE.

OLEUM CORNU CERVI FOETIDUM.

N. Schraapsel van Hertshoornen, of beenderen van zoogdieren, van alle vet volkomen gezuiverd en tot stukjes geslagen, zoo veel gij wilt.

Doe dezelve in eenen ijzeren of aarden retort, welke in een fornuis aan een open vuur kan worden blootgesteld, voeg aan denzelven door middel van eene tusschenbeide geplaatste glazen buis, eenen wijden ontvanger, voorzien van een gat aan de bovenzijde van den buik; maak alle voegen naauwkeurig digt, behalve het gat, dat naar willekeur moet kunnen geopend worden, om de zeer veerkrachtige dampen door

te laten. Maak nu eerst een zacht vuur, dat allengs moet aangezet worden, tot dat de bodem van den retort gloeit.

Verzamel, na bekoeling van den toestel, het opgehefte zout, het alkalische vocht, en de olie, welke de ontvanger bevat, elk afzonderlijk.

Wasch de olie zoodanig met warm water af, dat er geene zoutdeelen meer in bevat zijn, scheidt er het water weder af, en bewaar dezelve.

GEZUIVERDE BRANDIG - DIERLIJKE OLIE.

OLEUM ANIMALE DIPPELII. OLEUM CORNU
CERVI RECTIFICATUM.

N. Brandig-dierlijke Olie, zoo veel gij wilt, Poeder van Plantenkool, het vierde gedeelte aan gewigt van de gebruikte olie.

Doe dezelve voorzigtig in eenen glazen retort met eenen wijden hals, zorg dragende, dat aan de wanden geen olie kome, voeg er eenen glazen ontvanger bij, en sluit de voegen naauwkeurig toe. Haal het nu uit een zandbad op een zeer zacht vuur over, zoo lang als de olie zonder kleur overkomt, welke men bewaren moet in kleine fleschjes, die naauwkeurig gevuld, met glazen stoppen volkomen gesloten, en onder water geplaatst moeten worden.

200 WUJSTIG DIERLIKE WJSTIG
VLUGTIGE VETSTOF EN WATER.

SPECERIJIGE GEDISTELEERDE WATEREN.

**REGELN TER BEREIDING DER OVER-
GEHAALDE GEESTIGE WATEREN.**

1. De zelfstandigheden, welke deze bewerking ondergaan, moeten versch gedroogd worden, ten zij het tegendeel uitdrukkelijk wordt bevolen. Hiervan zijn uitgesloten de scheurbuikwerende kruiden, en in 't algemeen zulke, wier zeer vlugtig beginsel te veel door het droogen vervliegt, zoo als de bloemen der Roos, der Oranje, der Linde, enz.

Het droogen geschiedt het best bij de zachte warmte van een fornuis, op eene metalen plaat; geschiedt het echter op de gewone wijze, dan kieze men eene schaduwrijke plaats.

2. Zij moeten naar hunnen verschillenden aard, vóór de overhaling klein gesneden, gestooten, tot poeder gewreven worden; wanneer zij zeer hard zijn, wordt er eene weeking van één of meer dagen vereischt, of men moet bij het begin der bewerking gedurende eenige uren een zacht vuur maken, ten einde dus de werkzame deelen te gemakkelijker worden uitgedreven, en in het water opgelost. Draag echter zórg, de bloemen, die een bij uitstek vlugtig beginsel

bevatten, niet op deze wijze te behandelen: want wanneer men deze stoot, verliezen zij al haren geur. In 't algemeen is eene weeking van vier-en-twintig uren aantebevelen.

3. De koperen disteleerketel, die gebruikt zal worden, moet van binnen wel vertind zijn, en de helm steeds uit zuiver tin zijn vervaardigd, opdat het in dezelve bevatte water, op geene wijze, wegens den zuren aard, welke in vele duidelijk te bespeuren is, zoude kunnen met koper vergift besmet worden.

4. Men vulle den ketel niet meer dan op twee derde gedeelten, ten einde het vocht onder het koken niet worde opgenomen, in den helm opgevoerd, en aldus de bewerking gestoord.

5. Men moet er zoo veel water opgieten, dat hiervan nog genoeg in den ketel overblijft, om het aanbranden te verhoeden, nadat men de vereischte hoeveelheid water heeft overgchaald.

6. Wanneer er eene genoegzame werking is voorafgegaan, moet men het vuur tot eene zachte koking toe vermeederen, zoo dat het vocht als stralen in den ontvanger afloopt, en men moet zorg dragen, dat het water in het koelvat niet te warm worde, ten einde al de damp

verdikt worde, vóór dat dezelve in den ontvanger komt.

7. Voor zulke zelfstandigheden, welke eene zeer zware olie bevatten, moet men zoo wel ter overhaling der olie, als van het water eenen minder wijden en kleineren disteleerketel, dan gewoonlijk gebruiken, of men doet de bewerking in eenen glazen retort met eenen ontvanger vereenigd. Dit geldt omtrent de Lauriers en ook de Kaneel.

Daarenboven geldt dit omtrent zeer kostbare zelfstandigheden, welke men zelden en slechts bij kleine hoeveelheden aan deze bewerking blootstelt. Men kieze ook glazen werktuigen voor de zure zelfstandigheden.

8. Wanneer men olie op de oppervlakte van het overgehaalde water ziet, moet deze er naauwkeurig van worden afgescheiden.

9. De hoeveelheid van het water, dat men verkrijgen moet, is naauwelijks te bepalen. In 't algemeen moet men de bewerking staken, wanneer de reuk en smaak van het overgehaalde water aanmerkelijk begint te vernindere. Ten einde minder bedrevenen hierin te gemcet te komen, hebben wij de volgende evenredigheden opgegeven, welke men kan in acht nemen, wanneer men volkomen werksame

werkzame zelfstandigheden, ieder naar hunnen aard, heeft gebruikt.

10. De onaangename geur der versche wateren gaat van zelfs weg, en verbetert veel door koude.

11. De wateren moeten gewoonlijk ten minste éénmaal 's jaars in de winkels versch bereid worden.

12. Hetgeen in den ketel overblijft kan tot bereiding van extract dienen, wanneer er slechts geene zouten zijn bijgevoegd, welker gebruik hier in 't algemeen niet kan worden aanbevolen.

13. Weinige druppels aetherische olie, met een weinig suiker gewreven of met alcohol vermengd, en in gezuiverd water opgelost, kunnen de plaats der geneeskrachtige waters, wanneer deze niet voorhanden zijn, gemakkelijk vervullen.

Volgens deze regelen bereide men de volgende overgehaalde geestige wateren, zoodanig, dat uit de hoeveelheid, welke bij elk der overtehalen zelfstandigheden geplaatst is, tien ponden water verkregen worden.

FENKELWATER, uit één pond der zaden van den Fenkel Beerwortel.

KAMILLEWATER, uit drie ponden der bloemen van de roomsche Kamille.

KANEELWATER, uit één pond des basts van de Kaneel Laurier.

KERVELWATER, uit twee ponden van het versche kruid der moes Kervel.

KRUIZEMUNTWATER, uit twee ponden van het kruid.

LINDEWATER, uit drie ponden versche bloesem der gemeene Linde.

PEPERMUNTWATER, uit twee ponden van het kruid.

ORANJESHELLENWATER, uit drie ponden der schellen van de versche vrucht der Oranje Citroen.

ORANJEBLADENWATER, uit drie ponden bladen der Oranje Citroen.

ORANJEBLOESEMWATER, uit drie ponden versche bloesem der Oranje Citroen.

PIETERSELIEWATER, uit anderhalf pond der zaden van de Pieterselie Eppe.

JAMAIKASCHE PEPERWATER, uit een half pond der vruchten van de Peper Mirt.

WATER VAN BLEEKE ROZEN, uit vier ponden der versche bloembladen van de veel bloembladige Roos.

VLIERWATER, uit drie ponden bloesem der zwarte Vlier.

WIJNRUITWATER, uit vijf ponden versch kruid met de zaaddoozen des sterkriekenden Wijnruits.

LAURIERKERSWATER.

N. Versche Laurierkersbladen (der Laurierbladige Pruijn) vier-en-twintig oncen, Water drie ponden.

Doe de klein gesneden laurierkersbladen in eenen glazen retort, giet het water op dezelve, en haal hier, na eene genoegzame warme trekking van vier-en-twintig uren, zestien oncen water, bij een zacht vuur, van over.

VLUGTIGE VETSTOF EN BRANDEWIJN.

*EENVOUDIGE EN ZAMENGESTELDE
GEESTRIJKE VOCHTEN.*

*REGELEN TER BEREIDING VAN GEEST-
RIJKE VOCHTEN.*

1. Al de regelen, welke ter bereiding van overgehaalde wateren en aetherische oliën zijn opgegeven, welke de inzameling en voorloopige bereiding der zelfstandigheden betreffen, die overgehaald moeten worden, vervolgens de werktuigen die gebruikt moeten worden, en de overhaling zelve, moeten ook hier in 't algemeen worden betracht, ten zij dit anders wordt bevolen.

2. Men neme naar den verschillenden aard der zelfstandigheden, die overgehaald moeten worden, brandewijn van verschillende graden van sterkte, zoo als dat bij elk voorschrift zal worden aangetoond. Meestal voldoet brandewijn van tien graden.

3. De overgehaalde geestrijke vochten moeten in 't algemeen de sterkte van negentien graden hebben, vooral de eenvoudige, die uit eene enkele specerijige zelfstandigheid bereid worden, ten zij hunne aetherische olie zoo zwaar is, dat

dezelve bij de hitte van kokenden wijngeest niet overga, zoo als bij den geest van kaneel; in dergelijk geval moet men de overhaling voortzetten, tot dat het geestrijke vocht tien graden houde. De overhaling van de zoodanige moet in eenen retort of lageren disteleerketel geschieden.

4. Ter overhaling van de geestrijke vochten uit de zelfstandigheden, die een zeer vlugtig beginsel bezitten, wordt een waterbad aanbevolen.

5. In 't algemeen is voor de overhaling eene weeking, gedurende een paar dagen, in een gesloten vat aanteprizen.

6. Men giete op de zelfstandigheden welke overgehaald moeten worden, eene hoeveelheid water, genoegzaam om het aanbranden te voorkomen.

Volgens deze regelen bereide men zoo wel de eenvoudige, als de zamengestelde geestrijke vochten.

I. EENVOUDIGE GEESTRIJKE VOCHTEN.

GEEST VAN KARWEL.

N. Gestooten Karweizaden (der gemeene Karwei) een half pond,
Brandewijn van tien graden acht ponden

374 VLUGTIGE VETSTOF EN BRANDEWIJN.

Haal dezelve, na genoegzame weeking over, zóo dat het verkregen geestrijke vocht negentien graden houde.

Op dezelfde wijze bereide men

LAVENDELGEEST, uit twee ponden der bloeiende aren van de gewone Lavendel.

PEPERMUNT GEEST, uit twee ponden van het kruid der Pepermunt.

JAMAIKASCHE PEPERGEEST, uit een half pond gestooten vruchten der Peper Mirt.

ROSMARIJNGEEST, uit twee ponden der versche bloeiende toppen van de gewone Rosmarijn.

KANEELGEEST.

N. Fijn gestoten Kaneel-bast (der Kaneel Laurier) één en een half pond,
Brandewijn van tien graden acht ponden.

Trek het gedurende vier dagen, en haal het over, tot dat men een geestrijk vocht van tien graden verkregen heeft.

GEEST VAN ORANJESCHELLEN.

N. Versche Oranje schellen (der Oranje Citroen) twee ponden,
Brandewijn van tien graden vier ponden.

Haal dit als boven, na eene trekking van twee dagen, over.

Op dezelfde wijze bereide men

GEEST VAN CITROEN SCHELLEN, uit de schellen der gewone Citroen.

II. ZAMENGESTELDE GEESTRIJKE
VOCHTEN.

GEEST VAN AMMONIA MET ANIJS.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI ANISATUS.

N. Wijngeest van dertig graden twaalf oncen,

Anijs-olie (der Anijs Steen-eppe) ééne halve once,

Vloeyende Ammonia drie oncen.

Bewaar dezelve onderengemengd ten gebruike.

GEEST VAN SPECERIJEN,

in plaats van den

SPIRITUS CARMINATIVUS SYLVII.

N. Kruid van Marjolijn (der Marjolijn Oregó),

Kaneel-bast (der Kaneel Laurier),

Muskaatnoot (der geurige Muskaat),

376 VLUGTIGE VETSTOF EN BRANDEWIJN.

Kruidnagelen (bloemen der ware Kruidnagel) van elk eene halve once,
Zaden der zaai Koriander ééne once,
Brandewijn van tien graden twee-
dertig oncen,
Water zes oncen.

Haal hier, na eene weeking van twee dagen,
twintig oncen geestrijk vocht van over.

GEEST VAN SPECERIJEN MET AMMONIA,

in plaats van den

SPIRITUS SALIS VOLATILIS OLEOSUS ET
AROMATICUS.

N. Versche schellen der gewone Citroen
anderhalve once,
Kaneel-bast (der Kaneel Laurier),
Muskaatnoot (der geurige Muskaat),
Kruidnagelen (bloemen der ware Kruidnagel) van elk twee drachmen,
Zoutzure ammonia één once,
Onderkoolstofzure potasch twee oncen,
Brandewijn van tien graden twee
ponden.

Men verkrijge na eene weeking van twee da-
gen, door overhaling in eenen glazen retort,
veertien oncen vochts.

ZAMENGESTELDE GEEST VAN WITTE
BRYONIE.

AQUA BRYONIAE ALBAE COMPOSITA.

N. Siberisch Bevergeil tot poeder gestooten
eene once,
Brandewijn van tien graden acht oncen.

Trek dit gedurende drie dagen; het doorge-
zijgde vocht diene tot het volgende einde. Men
neme namelijk:

Het overschot van het bevergeil,
Versch kruid des Zevenbooms (der
stinkende Jenever),
Maartel (van het gemeene Moederkruid),
Gemeen Kattokruid,
Poleikruid (van de Polei Munt),
Gemeen Balsemkruid, van elk eene once,
Oranje schellen (der Oranje Citroen),
Mirre, van elk twee oncen,
Versch geschraapte witte Wijngaards-
wortel (der witte Bryonie) twee
ponden,
Brandewijn van tien graden vier
ponden,
Water zoo veel als noodig is.

Stoot ze fijn, en week ze gedurende vier-
en-twintig uren, haal dan twaalf ponden over,

378 VLUGTIGE VETSTOF EN BRANDEWIJN.

voeg hierbij de bewaarde tinktuur van het Sibेरische bevergeil en bewaar het ten gebruike.

GEEST VAN LEPELBLAD.

N. Versch bloeiend kruid van het gewone Lepelkruid vier ponden,
Mierik wortel (des Mierik Lepelkruids) één pond,
Brandewijn van vijftien graden vijf ponden.

Haal het na genoegzame weeking over, tot dat men een geestrijk vocht van tien graden verkregen heeft.

ZAMENGESTELDE GEEST VAN LEPEL-
BLAD.

AQUA seu CEREVISIA ANTISCORBUTICA
SYDENHAMI.

N. Versch bloeiend kruid van Lepelblad (van het gewoon Lepelkruid) veertig oncen,
Gedroogd kruid der gewone Salie,
Kruid van kruize Munt, van beiden drie oncen,
Versche Oranje Schellen (der Oranje Citroen) een half pond,

Muskaatnoot (der geurige Muskaat) eene halve once,
Moutwijn drie ponden,
Water negen ponden.

Week het fijn gesneden en gestooten, gedurende drie dagen, haal er daarna zes ponden van over.

ZAMENGESTELDE GEEST VAN JENEVER.

N. Goed fijn gestooten beziën der gemeene Jenever één pond,
Karwei-zaden (der gemeene Karwei),
Zaden van Fenkel (der Fenkel Beerwortel), van elk anderhalf pond,
Brandewijn van tien graden negen ponden.

Week ze twee dagen, en trek er door overhaling negen ponden af, na er genoegzaam water te hebben bijgevoegd, om het aanbranden te verhoeden.

ZAMENGESTELDE GEEST VAN CITROENKRUID.

AQUA MELISSAE MAGISTRALIS.

N. Matig gedroogde bladeren van Citroenkruid (der geneeskrachtige Melisse) vier oncen,

Versche schellen der gewone Citroen ,
 Muskaatnoot (der geurige Muskaat),
 Zaden van de zaai Koriander , van elk
 eene once ,
 Kruidnagelen (bloemen der ware Kruid-
 nagel),
 Kaneel bast (der Kaneel Laurier) van
 elk eene halve once ,
 Brandewijn van tien graden , vijf ponden .

Week dezelve drie dagen , na ze klein gesne-
 den en gestooten te hebben , en haal er drie
 ponden van over .

GEEST VAN VELE SPECERIJEN.

BALSAMUM FIORAVENTI.

N. Kruidnagelen (bloemen der ware Kruid-
 nagel),
 Muskaatnoot (der geurige Muskaat),
 Kaneel bast (des Kaneel Lauriers),
 Wortel der echte Gember , van elk
 één deel ,
 Mirre ,
 Galbanum ,
 Vloeiende Storax (de balsem van de
 vloeiende Amberboom), van elk twee
 deelen ,
 Beziën van den gewonen Laurier drie
 deelen ,

Lorcken Terpentijn (balsem der Larix
Pijn) vier deelen,
Brandewijn van tien graden,
Water, van elk twee honderd en zes-
tien deelen.

Stoot dezelve fijn, en haal er in eenen retort
honderd en acht deelen van over.

WOND-GEEEST.

AQUA VULNERARIA.

N. Versche toppen der gewone Salie,
" " van de ware Alsem,
" " van het gemeene Kat-
tekruid,
" " van de gewone Hysop,
Toppen van het Citroenkruid (der
Geneeskrachtige Melisse),
Toppen van het gemeen Balsemkruid,
" van de gemeene Tijm,
" van het sterkriekend Wijnruit,
" van de Marjolijn (der Marjolijn
Orego),
" van de gewone Rosmarijn,
" der gemeene Orego,
Gedroogde bloemen der gewone La-
vendel, van elk één deel,

582 VLUGTIGE VETSTOF EN BRANDEWIJN.

Brandewijn van tien graden acht-en-veertig deelen,
Water twee honderd en zes-en-zeventig deelen.

Haal er uit een ketel met eenen helm, twee-en-negentig deelen van over.

VLUGTIGE VETSTOF EN ZWAVEL.

B A L S E M.

GEZWAVELDE TERPENTIJN-OLIE.

BALSAMUM SULPHURIS TEREBINTHINATUM.

N. Gezwavelde Lijn-olie twee oncen,
Terpentijn-olie zes oncen.

Meng ze ter oplossing ondereen.

H A R S S E N.

HARS VAN BRUINEN PERUAANSCHEN
BAST.

N. Tot grof poeder gestooten bruinen
Peruaanschen bast (der lancetbladige
Kina) vier ponden.

Doe deze in een' glazen kolf of wijden fiool,
en giet er op

Brandewijn van dertig graden, tien ponden.

Trek het gedurende drie dagen onder gesta-
dig omschudden in een zandbad, [daarna worde
de wijngeest afgegoten, en, eene even groote
hoeveelheid van denzelfen als te voren op nieuw
op het overschot gegoten, en, na eene genoeg-
zame trekking in een zandbad, op nieuw afge-
goten. Pers het overschot in de pers uit, meng
vervolgens deze drie vochten ondereen, en zet
ze ter bezinking weg. Voeg er na de afgieting bij

Water acht ponden,

en haal al den wijngeest bij een zacht vuur over.
De hars welke aan den bodem van de kolf
hangt, moet er uitgenomen, en zoo lang met
koud water worden afgewasschen, tot dezelve
van allen smaak beroofd is. Het overblijvende
vocht bevat nog eene groote hoeveelheid hars,
welke bij de uitdamping in de gedaante van
korrels naar den bodem zinkt, en met koud
water wel afgewasschen, met de vorige hars
moet vermengd worden.

Week al de verkregen hars in wijngeest
van twintig graden, vorm ze tot één ligchaam,
droog ze bij een zacht vuur en bewaar ze ten
gebruik.

Op dezelfde wijze bereide men

HARS VAN ROODEN PERUAANSCHEN BAST, uit den bast der langwerpigbladige Kina.

HARS VAN JALAPPE, uit den wortel der Jalappe Trechterwinde.

ALKOHOL EN BEREIDINGEN UIT DEZELVE.

ALKOHOL.

BRANDEWIJN EN ALKOHOL.

GEZUIVERDE BRANDEWIJN.

SPIRITUS VINI RECTIFICATUS GRADUUM

VIGENTI,

en

SPIRITUS VINI RECTIFICATISSIMUS GRADUUM

TRIGINTA.

N. Goede gewone Brandewijn, waarin de vochtmeter ten minste tot op twaalf graden daalt.

Haal die in eenen behoorlijken toestel over, dat hij twintig graden houde, en bewaar den-
zelve

zelve onder den naam van wijngeest van twintig graden.

Haal den verkregen wijngeest zoo lang over tot dat hij dertig graden houde en bewaar denzelve onder den naam van wijngeest van dertig graden.

ALCOHOL.

ALCOHOL ALCALISATUM GRADUUM TRIGINTA DUORUM et TRIGINTA QUATUOR.

N. Brandewijn van twintig graden vijf ponden,

Welgedroogde onderkoolstofzure Potasch één pond.

Meng dezelve wel ondereen, laat ze in een wel gesloten glas vier - en - twintig uren staan, en schudt dezelve somwijlen om. Giet den wijngeest af, als het zout tot vocht vervloeid is, en giet denzelve weder op

Één pond derzelfde onderkoolstofzure Potasch,

scheidt het vocht als voren af, en herhaal dit werk, tot dat het zout niet meer vochtig wordt, giet dan den wijngeest af, en doe er nog eenmaal bij

Een pond zeer drooge en heete onderkoolstofzure Potasch,

haal het vocht in zeer drooge glazen werktuigen bijna tot droogwordens toe over. De vochtmeter zal nu in den alkohol, die men verkregen heeft, bij eene warmte van zes-en-zestig graden, volgens den thermometer van *Fahrenheit*, twee-en-dertig graden aanduiden.

Wanneer men bij zoodanigen wijngeest, waarin onderkoolstofzure potasch volkomen droog blijft,

Een pond zeer drooge, warme, zoutzure Kalk voegt, en daarna in glazen werktuigen bij een zacht vuur, zoo als te voren overhaalt, bijna, tot droog wordens toe, dan zal de vochtmeter, bij eene warmte van zes-en-zestig graden, volgens den thermometer van *Fahrenheit*, vier-en-dertig graden aanwijzen, of den graad van eenen bij uitstek zuiveren alkohol.

ALKOHOL EN ZUREN.

VERZOETTE ZUREN.

ZURE ZWAVEL ALKOHOL.

AETHER SULPHURICUS ACIDUS BAT.

ELIXIR ACIDUM HALLERI.

N. Zuiver zwavelzuur,
Brandewijn van dertig graden, gelijke gewigten.

Doe den wijngeest in eene glazen wel te sluiten en koel gemaakte fiool, droppel er vervolgens voorzigtig en bij gedeelten het zuur in; bewaar het vermengde vocht, na eene trekking van drie dagen, in eene gesloten flesch tot gebruik.

ZWAVEL AETHER.

AETHER VITRIOLI.
N. Alkohol,
Zwavelzuur, van elk vier ponden.

Meng het zuur voorzigtig door omschudden met den alkohol, die zoo veel mogelijk koud moet zijn, zet dit vocht gedurende eenige dagen in eene wel gesloten flesch op eene koele plaats, doe het daarna in eenen getubuleerden retort, door middel van eenen trechter met eene lange pijp. Leg er eenen ontvanger aan, welke aan de onderzijde een gaatje heeft, 't welk met een kurk gesloten is, maak de voegen met lijm, en daarover eene dubbele blaas, zorgvuldig toe, en haal het vocht uit een zandbad over, bij zulk eene warmte, dat het schielijk kookt. Haal er zes oncen van over, welke men door het gaatje in den bodem van den ontvanger moet wegnemen, en vervolgens wederom bij het vocht in den retort voegen; men ga dan voort met overhalen, tot dat men in den hals van den

retort bijna olieachtige droppels waarneemt, welke niet te zamen hangen, en zich als takkige strepen vertoonen. Voeg nu bij het overgehaalde vocht

Zeer drooge zoutzure Kalk drie oncen.

Haal op nieuw over, bewaar den aether in goede volkomen te vullene flesschen, welke omgekeerd onder water geplaatst, en ten gebruik bewaard worden; wanneer de aether nog eenen zwavelachtigen reuk van zich geeft, moet men er

Zwart natuurlijk Bruinsteen overoxyde, en Bitteraarde, gelijke deelen tot volkomen verzadiging toe bijvoegen, en op nieuw overhalen. Hij moet eene soortelijke zwaarte van vijftig graden hebben.

ALKOHOLISCHE ZWAVEL AETHER.

LIQUOR ANODYNUS MINERALIS HOFFMANNI.

N. Alcohol,

Zwavel Aether, gelijke deelen.

Meng dezelve; het vocht honde veertig graden.

ALCOHOLISCHE SALPETER AETHER.

SPIRITUS NITRI DULCIS.

N. Brandewijn van dertig graden vijf deelen,
Salpeterzuur twee deelen.

Giet het zuur voorzigtig en bij gedeelten, door middel van een glazen buis, in eenen getubuleerden retort, die den zeer zuiveren wijngeest bevat, te voren in een zandbad geplaatst en waaraan een ontvanger gevoegd is; laat het mengsel eenige dagen staan, haal er daarna bij eene zachte warmte zoo veel vocht van over, als bijna gelijk staat met twee deelen van den gebruikten wijngeest. Wanneer het zuur in dit vocht de overhand heeft, moet het over bitteraarde geresectificeerd worden. Het houde twintig graden.

Bewaar dezen alcoholischen aether in kleine fleschjes, die naauwkeurig moeten gesloten worden.

ALCOHOLISCHE ZOUT AETHER.

SPIRITUS SALIS DULCIS.

N. Gedroogde zoutzure Soda acht deelen,
Poeder van zwart natuurlijk Bruinsteen
overoxyde drie deelen.

Meng dit ondereen, doe het in eenen retort, en giet hierop

Een versch bereid mengsel uit Alkohol vier-en-twintig deelen, N. Azijnzure Potasch, Gezuiverd Zwavelzuur zes deelen.

Zet een helm op, sluit de voegen met eene dubbele blaas, voeg er een ontvanger aan, die in koud water gedompeld is en haal er bij een zacht vuur zestien deelen van over. Het vocht houde twee-en-twintig graden.

AZIJN AETHER.
N. Azijnzure Potasch, Alkohol, van elke zestien oncen, Gezuiverd Zwavelzuur zes oncen.

Doe de azijnzure potasch in eenen getubuleerden glazen retort, welke in een zandbad is geplaatst, en waaraan een wijden ontvanger wel is aangehecht, giet nu door de pijp van den retort het zuur, dat te voren met den alkohol naauwkeurig vermengd is, sluit de pijp wel dicht, en haal nu bij een zacht vuur tot droogheid toe over.

Bewaar den aether in eene glazen flesch, wel voorzien van een glazen stop; hij houde vijftien graden.